

Semplon seferleri yakında
Paris'den Trieste'ye kadar
işliyecek

AKŞAM

1940
KAVAKLIDERE ŞARAPLARI
Piyasaya çıkarıldı.
Kavaklıdere şarapları Ltd. Şti.
ANKARA

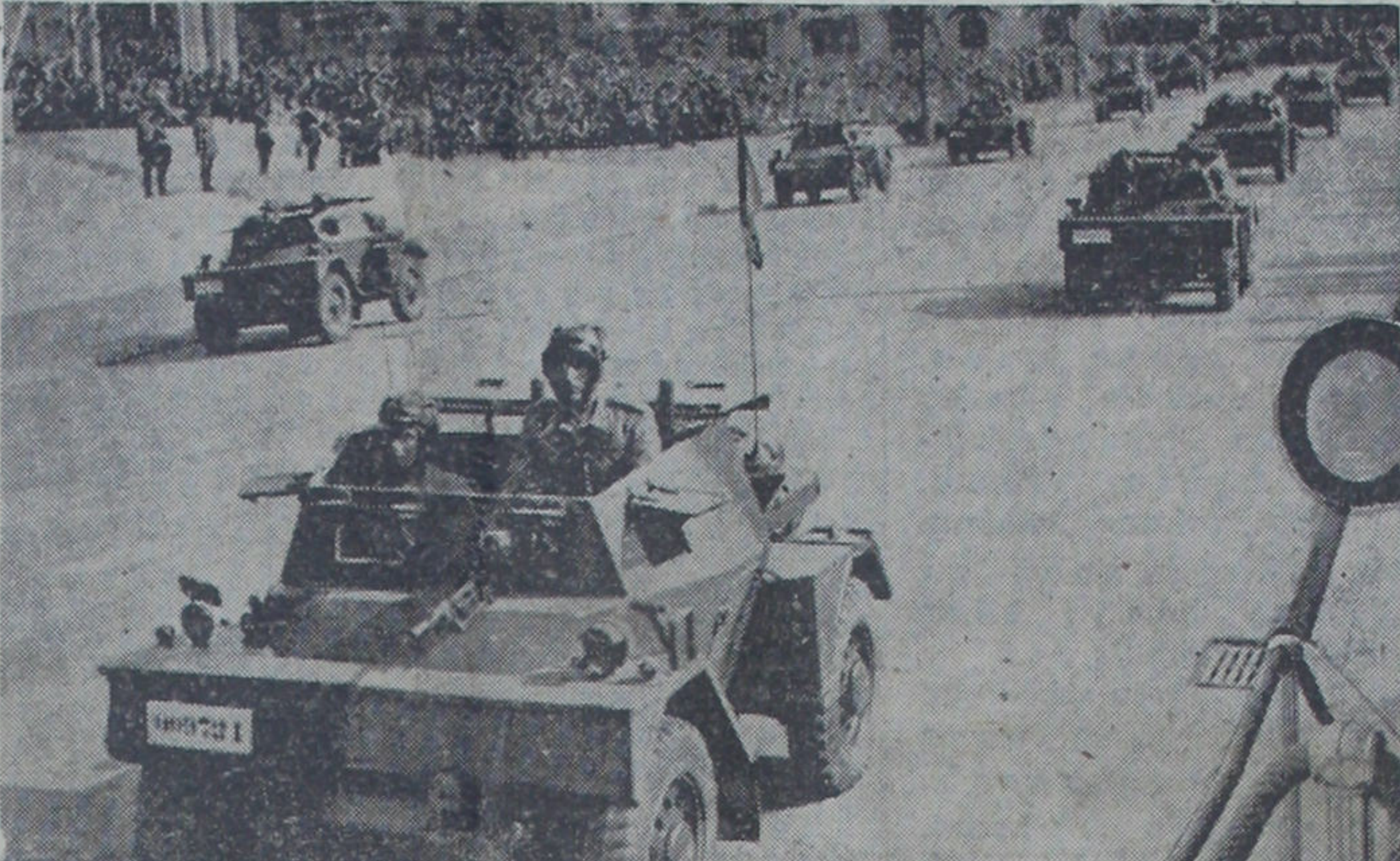
Sene 28 — No. 9711 — Fıatı her yerde 10 kuruştur.

BALI 30 Ekim 1945

Mabli: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — AKŞAM Matbaası

Piyade kitaları geçiyor

Hafif keşif tankları geçiyor

Vall ve komutanlar tribünde

M. Truman en ehemmiyetli nutkunu tam sırasında söyledi

İngiliz Dışişleri Bakanı cuma günü Parlâmentoda konuşuktan sonra Amerika Devlet Başkanı M. Truman da Donanma günü münasebetle New York'ta bir nutuk söyledi.

İki müttefik devlet adamının, dış siyaset konusunda bir gün ara ile söz söylemeleri tesadüf eseri midir? Olabilir. M. Truman, iş başına geldiğinden beri söylediklerinin en ehemmiyetlisi sayılan bu nutkunu, Amerika Büyük Elçisi Mareşal Stalin'e mektubunu götürdükten bir kaç gün sonra söyledi. Bu da böyle rastlamış olabilir.

İngiliz Dışişleri Bakanı bütün ümidini dünya Milletleri teşkilâtına dayamıştı. Bir gün sonra M. Truman, Birleşmiş Milletler Kuruluna, icabında silâha başvurarak yardım edeceğini açık, kesin bir dille söyledi. Birleşmiş Milletler Kurulu ilk toplantısını bir ay sonra yapacaktır. Ona bu hazırlık halinde tesadüf eseri değildir, çünkü sulh konuşmalarından netice çıkmadığını gören ve Sovyet Rusyaya karşı tek başlarına cephe almaktan çekinen İngiltere ve Amerika sulh meselesini de bütün dünya milletleri karşısında konuşup mesuliyetleri belirtmeyi tercih eder görünmektedirler.

Bununla beraber, Londra konferansı acayip şekilde dağıldıktan sonra, siyaset harbinde cephe alınmış bulunuyor. İngiltere ve Amerikada, nezaket edebiyatı çerçevesi içinde, sulhu geciktirmek sorayı Sovyet Rusyaya yüklenmekte, bütün ihtarlar ve imalar — en kapalı cümleler altında — sadece Sovyet Rusyayı hedef tutmaktadır. Bonyu dillerde dolanan yeni harb ve tecavüz ihtimalleri, kimiladacak hali kalmamış, parçalanmış, can çekişen Almanyadan, yahut işgal altında elleri kolları bağlanmış Japonyadan doğacak değildir.

M. Bevinin, Yugoslavyada dört, beş yüz bin kişilik bir ordunun hâlâ neden silâh altında tutulduğunu bir türlü anlayamadığını söylemesi, Yunan sınırlarına Sovyet ve Bulgar askerleri yığıldığı hakkında haberler çıktığı gün M. Trumanın «Dünyanın herhangi dost kısmında hiç bir toprak değişikliğine razı olmayacağız» demesi herhalde bir tesadüf eseri, yahut kuru bir söz sayılamaz.

M. Trumanın nutkunda, Amerika Dış siyaseti ve dünya sulhu bakımından en ehemmiyetli nokta, Amerikanın Birleşmiş Milletler Kuruluna ve bu suretle bütün dünya işlerine alâkalı kalmak kararıdır. Devlet Başkanı, Amerikanın başlıca dört görevi arasında «Birleşmiş Milletler teşkilâtında bulunmak sıfatile üzemize aldığımız askerî vecibeleri icabında kuvvetle yerine getirmek» vazifesini de katıyor ve on iki madde içinde topladığı Amerika dış siyasetini şöyle anlatıyor: «Milletler arasında sulhun muhafaza edilmesi için, icabında birlikte silâha başvurmanın azmetmiş milletlerden yapılmış

bir Kurula lüzum olduğu kanaatindeyiz.»

Amerika bugün dünyanın en kuvvetli, aynı zamanda en sulh-sever devleti olduğuna göre dünya işlerine bağlı kalması sulhun en güvenilir teminatıdır.

Hükûmranlık ve kendi kendini idare etmek haklarından zorla yoksun bırakılmış bütün milletlerin bu haklara tekrar kavuşmaları, Avrupada olduğu gibi Asya ve Afrikada da bütün milletlerin serbesleyle ve yabancı müdahale olmadan diledikleri hükümetleri seçmeleri, yabancı bir devlet tarafından zorla kurulmuş hükümetlerin tanınmaması, bütün milletlerin denizlerin serbesliğinden istifade etmeleri, bütün dünyada söz ve mezhep hürriyetinin yerleşmesi Amerika dış siyasetinin başlıca prensipleridir.

Necmeddin Sadak
(Arkası sahife 2; sütun 6 da)

Şimendifer seferleri

Semplon ekspresi Trieste'ye kadar işleyecek

Londra 30 (R) — Dün Brüksel'de milletlerarası bir şimendifer konferansı toplanmıştır. Konferans milletlerarası şimendifer hatlarının kurulmasını görüşmüştür. Semplon ekspresi şimdilik Trieste'ye kadar işleyecektir. Avrupayı katedecek bir çok hatları İsviçreden geçecektir.

İrlandaki Amerikan maliye müşavirleri istifattiller

Londra 30 (R) — İrlandaki Amerikan maliye müşavere heyetinin teşkil eden bütün âzalar istifata etmişlerdir.

DIKKATLER:

Yekpare dünyayı siyaset pâre pâre ediyor

İngiltere Dışişleri Bakanı B. Bevin son nutkunda şöyle dedi: «Mahrukat yerine mısır yememesi için Arjantinde kâfi miktarda yakıt temin etmemiz lâzımdır. Bu suretle mısır hayvanları beslemek üzere kuzey Amerikaya gidebilecek ve orada hayvanların beslenmesinde kullanılan buğday Avrupaya sevkedilebilecektir.»

Dünyanın nasıl bir yekparelik halinde bulunduğunu, âdeta bir uzviyet olduğunu sırf bu manzara gösterir. Halbuki takibedilen umumî siyasetle, maalesef dünya, birbirinden apayrı, birbirinden maddî ve mânevî şekilde alâkasız nüfuz bölgelerine ayrılıyor. Daha daha da ayrılmak temayüllerini gösteriyor.

B. Hasan Âli Yücel'in mesajı "Sevildiğimizi gördük, kıymetimizin iyi bilindiğini anladık,"

Türk Milletinin ne kadar istigna edilmez bir varlık olduğunu bütün insanlık anlayacaktır

Londra 30 (R.) — Türk Cumhuriyet bayramının yıldönümü münasebetle dün akşam Türkiye büyük elçiliğinde bir kabul resmi yapılmıştır. Resimde başta İngiliz Dışbakanı olmak üzere birçok Bakanlar, elçilikler heyeti ve Türkiye Millî Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel hazır bulunmuşlardır. Kabul resminde bulunanlardan büyük bir kısmı buradan Halkevine gitmişler ve gece yarısına kadar burada kalmışlardır.

Türkiye Millî Eğitim Bakanı B. Hasan Âli Yücel bu münasebetle vatandaşlarına hitaben radyo ile bir mesaj neşretmiştir. B. Hasan Âli Yücel demiştir ki:
«Sevgili vatandaşlarım, Ankaradan bir kuş gibi uçarak Londraya geldim. Uğradığım her yerde memleketimiz için sevgi ve saygı gördüm. Malta'da yüz sene evvel aldığı bir Türk nişanı taşıyan bir Maltalının evinde yemek yedim. Kısa zamanda tanıştığımız insanların benim gelişimi beklidiklerini ve gelince beni aradıklarını gördüm. Aranılan ben değilim, sızsız vatandaşlarımdır.
Bugün millî bayramımız, Cumhuriyet bayramı, bizim varolmak iradesini sağladığımız gündür. Öğleden sonra Londradaki elçiliğimizde vatandaşlarımızla görüştüm. Hep beraber bu bayramı bize veren Atatürk'ü, İnönü'yü andık. İstiklâl mücadelesinde canını vermiş olanları ve bu mücadeleden sağ kalanları andık.
Akşam elçilik binasında bir kabul töreni yapıldı. İngilterenin mümtaz Dışbakanı M. Bevin ile bayanı, koridiplomatik en seçkin konuklar arasında bulunuyorlardı. Aramızda öyle konuşmalar oldu ki, bunlarda insanlık sevgisinden ve sulh ülküsünden başka bir emel olmayan Türkiye'nin düşüncüklerinin aksilerini gördük.
Sevgili vatandaşlarım, sevdiğimizizi gördük, kıymetimizin iyi bilindiğini anladık. Sevilen, kıymetli bilinen sızsız, büyük Türk milletidir. Türk milletinin mücadele kudretini, beşeriyet dedikimiz varlık içinde ne kadar istigna edilmez bir varlık olduğunu bütün insanlık anlayacaktır. Ufukların ötesinden hizmetinizde olanın bahtiyarlığını, sizden biri olanın şerefini söylemek bahtiyarlığını duyuyorum. Sözlerimi Türk milletinin, İnönü'nün bahtiyarlığını dilliyerek bitiriyorum.»

Londra 30 (R.) — Gazeteler Türk Cumhuriyet bayramı münasebetiyle yazılar yazmışlardır. Türkiye'nin barışı teyit masadile kurulan otoriteye riayet etmek azminde olduğunu İnönü'nün yeniden teyidemesi Londrada büyük memnuniyet uyandırmıştır.

İtalya ve sulh
Yazan: A. ADNAN ADIVAR
Yarınki Akşam'da

Coğrafya üçüncü meslek haftası
Yazan: A. Macit Arda
Yarınki AKŞAM'da

Cumhurbaşkanının Türk milletine hitabı

Ankara 29 (A.A.) — Bugün Cumhuriyetin 22 nci yıldönümü münasebetiyle yapılan büyük geçid resmi başlarken Cumhurbaşkanımız Millî Şef İsmet İnönü, Türk milletine bu mutlu günü aşağıdaki hitabelerle kutlamıştır:
— Vatandaşlarım,
Cumhuriyet yıldönümünü hepimize kutlarım. Cumhuriyet Bayramını, kadın ve erkek, bütün vatandaşlarımıza benim en iyi dileklerimi söylemek için kıymetli bir fırsat sayarım.
Memleketin iç durumu, birçok sıkıntılarımıza ve darlıklarımıza rağmen, ilerleyen azimlî bir milletin halini gösteriyor. Milletimizin vatanseverliği ve sağ duyusu, türlü acınlar ve aldatma oyunları içinden, memleket ve millet için selâmet yollarını ayırd edecek sağlamlıktadır.
Memleketin dış durumu, bütün birleşmiş milletler gibi, barış ülküsünün dünyada kazanacağı üstünlüğe bağlıdır. Herhalde, sağlam bir millet bünyesi, dışarıda memleketimizin iyiliğini istemeyeceklerin ümidlerini kıracaktır.
Ordumuzdan ve izcilerimizden şimdî bu meydana, aramızda bulunanları samimî duygularla karşılamak, kadın erkek, bütün vatandaşlarımıza da sevgilerimi ve dileklerimi yolluyorum.

İzmirde fecî iki kaza

4 kişi öldü, 4 yaralı var

İzmir 30 (Telefonia) — Dün gece 3 kişinin ölümü ve 2 kişinin yaralanması neticelenen bir otomobil kazası olmuştur. Vilâyet nafiasına alt 707 numaralı otomobil, şoför Hayrînin idaresinde Kültürparkta Fuar gazinosunda verilen balodan bazı yolcuları eve döndürürken, Hüseyin isminde bir balıkçıya çarparak onu denize yuvarlamış ve boğulmasına sebebiyetmiştir. Şoför, bundan sonra çarpmış, ritim üzerindeki babalardan birine çarpmış, otomobilin bir tarafı tamamen parçalanmıştır.
Şoför Hayrî Bilgin ve Aydın Melek isminde bir kadın otomobilde ölmüşler, İzmir memleket hastanesi doktorlarından Bayan Perihan iki bacağı kırılmak suretiyle ağır, kocası İsmail'den da hafif surette yaralanmıştır. Hâdiseler tahkikatına Adliyece el konmuştur.

İzmir 29 (Akşam) — Ahmet adında bir şoförün idaresinde bulunan bir kamyon Kordonunda süratle ilerlemekte iken ansızın önüne çıkan bir suyu ezmek için direksiyonu kırmış, bu sırada üç kişilik bir çocuk kafileye üzerine düşmüştür. Kamyon, üç çocuğa da çarpmış, bunlardan erkek olan on yasadaki, beyni patlamak suretiyle, derhal ölmüş, diğer sekişer yaşındaki iki kız çocuğu da ağır surette yaralandıklarından hastaneye kaldırılmışlardır.

Mareşal Tito M. Pepper şerefine ziyafet verdi
Paris 30 (R.) — Belgrad'dan bildiriliyor: Mareşal Tito, Belgrad'da bulunan Amerikan Âyan Âzasından M. Pepper şerefine bir ziyafet vermiştir.

Günler Geçerken

Gene davul hakkında

Bizim nesli için bayram sabahları davul sesi işitmek, şehrin üstünde davulların uzaklaşıp yaklaşan, alçalıp yükselen güm-bürtülünü dinliyememek hâlâ bir eksiklik olmakta devam ediyor. Davuluz bir bayramı hâlâ anlayamıyor, öyle bir bayramın yüklerine lüzumu kadar çarpıntı ve gönüllere neşe vereceğini hâlâ kavrayamıyoruz. Zaten her bayram bu ihtiyacı tekrarlar, bayram davulu âdetine yeniden başlamamız için dil döker, çırpırır. Netekim dün sabah, sonbaharın güneşli, yarı sıslı, hiç esintisiz en güzel günlerinden birinde uyanıp da pencereden uzandığım ve bayraklarla donanmış caddeye baktığım zaman gözlerim zevkle, keyifle doldu, gönülüm açıldı... Fakat kulaklarım aradığı, beklemediği, özlediği sesi işitemediği için bu parlak bayram sabahı bana haddinden fazla sakin ve durgun, âdeta dalgın göründü. Eğer yan sokaktan yana, bir davulun gittikçe yaklaşan tok ahengini duysaydım, yahut radyo bana davul sesi dinletseydi esasen heyecanla dolu olan yllreğim zevkten taşacak, belki de gözlerimden sevinç yaşları boşanacaktı.

Bir topluluk, bir tören, umumî bir sevinç sırasında davul sesinden hazetmeyecek Türk yoktur. Hatta bizim gibi bütün çocukluğu ve gençliği o sesle beslenmiş yaşlılar ve orta yaştakilere mahsus değil, davulu pek az görmüş ve işitmiş yepyeni nesil için de — asırlar ve atalar mirası olarak — davul sesi şiddetle mânâlı ve tesirlidir. Türk camiasının kalbi davul sesini işitince hep bir arada çarpmağa, bir emel üzerinde birleşmeğe, hangi sevinçe bunu kardeşçe paylaşmağa başlar. Davul sesi birlik sesidir; tarihimizin sesidir; bütün içtimal sınıfları aynı derecede heyecanlandıran, birbirine yaklaştıran, yalancı farkları giderip aynı vicdan, aynı düşünce ile aynı varlığa ulaştıran da gene o sestir.

Hattâ davul sesi her önderden, her nutuktan, her çekici ve topalayıcı âminden daha kuvvetlidir; coşturur, sürükler ve bir hedefe yürütür; öne koşulan bir davulun arkasından ayaklarımız kendiliğinden gider. Davul dinlediğimiz zaman yüreklerimiz ne kadar sıhhatte ve millî duygularımızı ne derece kudretli duyarız. Bütün millî senboller arasında bayraktan sonra gelen davuldur. Davula saygım, sevgim vardır.

Yeni bir harb için hazırlık yapılmış

Bir Amerikan dergisinin makalesi

Beirut 30 (R.) — Birleşik Amerika Başkanı M. Truman'ın söylediği nutuk hakkında mütalâada bulunan «Life» dergisi şu sual sormaktadır: «Acaba M. Truman nutkunu vermeden evvel Mareşal Stalin'e göndermiş olduğu mesajla cevap almış mıydı?...» Dergi şu mütalâada bulunuyor: Buna sarılı bir cevap vermek güçtür. Cevap alınmış bile olsa her halde memnuniyet verici olmuştur. Üçler arasında son zamanlarda göze çarpan emniyetsizlik hâlâ hüküm sürmektedir.
Atom bombası etrafındaki sır üç devlet arasındaki emniyetsizliğin bir misali olarak ta gösterilmektedir. Bu hususta İngiltere, Birleşik Amerika ve Sovyet Rusya arasında bir rekabet hissedilmektedir. Bu vesile ile yeniden harbi hazırlıklardan bahsedilmektedir.

Bütün bunlardan dolayı üçlerin bir an evvel toplanması icabettmektedir.

Moskova radyosunun bir konuşması

Londra 30 (R.) — Moskova radyosu siyasi tefsircisi dün akşam yapmış olduğu bir konuşmada atom bombasına temas ederek atom bombası ve enerjisinin Birleşik Amerika dış siyaseti üzerinde tesir icra etmekte olduğunu ve bu suretle sulh testi edilemeyeceğini belirtmiştir.
Tefsirci, büyük devletler arasında her hususta işbirliği bulunması icabettiğini, bunun ancak Müttefiklerin taahhütlerine sadık kalmaları suretiyle temin edilebileceğini ayrıca ilâve etmiştir.

Refik Halid Karay

SÖZÜN GELİŞİ

Melek ve Şeytan

Amerikanın ünlü Cumbur Başkanı Roosevelt demiş ki: «Ömründe hiç mektebe gitmemiş bir adam bir trenin vagonunu çalabilir; fakat üstelik bir de üniversite tahsili görmüş adamın bütün bir demiryolu şebekesini çalması mümkündür.»

Okumanın, mektep medrese görmenin aleyhinde bulunacak değilim. Bilirim ki tek kurtuluş yolu o yoldur. Fakat okumuş adamın ahlaksızlığıyla cahil adamın ahlaksızlığı arasında okumuşla cahil farkı kadar geniş ve korkunç bir fark vardır. Cahil ahlaksız, hırsız, uğursuzluca mücadele edenin, eğriliğini giderip onu doğrultmanın yolu vardır. Bu yol cehaletin önüne geçmeye çalışmak, insanları daha yüksek bir kültür seviyesine ulaştırmak, iyiyi, kötüyü seçer bir hale getirmektir. Fakat en yüksek bir kültür seviyesine ulaşmış münevver, zalimse, hırsızsa, ahlaksızsa bunun önüne neyle geçilecektir? Tahsil ise görmüş; iyiyi, kötüyü anlamaksa, biliyor, üstelik zekâyı olgunlaştırmakta bir yüksek tahsilin temin edeceği bütün faydaları edinmiş, ilmin ve fennin her türlü ilerliklerini de bu korkunç zekânın emrinde kullanan adamı artık doğru yola getirmenin imkânı var mıdır? Doğru yolu, ona göstermeye kalkandan daha iyi bilene boyunca bu yolu göstermek olsa olsa gülünç bir şeydir.

Roosevelt'in işaret ettiği gibi, bütün bir demiryolu şebekesini çalmak iktidarında, tahsil görmüş düşkün münevverlerin sayıca en fazla bir araya toplandığı memleket, İkinci Cihan harbinde, Fransa oldu. Tek başına Laval, değil bir demiryolu şebekesini, bütün Fransayı hırsızlama eline geçirip düşmanına peşkeş çekti. Kurtulmuş Fransa bugün düşmanla işbirliği yapmış münevverleri muhakeme etmek, kurşuna dizmekle bitiremiyor. Bu devrede ahlaksızlığı temizlemek artık bir üniversite, bir tahsil ve terbiye işi olmaktan çıkmıştır.

Bütün mesele münevver ahlâkının bozulmamasına dikkat etmektir. Cahilin ahlâksızlığından, cinayetinden, hırsızlığından bir cemiyet sarsılmaz. Onu ancak minareyi çalmadan evvel kılıfını hazırlayacak kudrette olanlar darma dağınık edebilir. Münevverin doğrusu bir meleke işrisi şeytandan da beterdir.

Şevket Rado

Millî Piyango

Dünkü çekilişte kazanan numaralar

Millî piyango 29 ekim 945 çekilişi dün Ankara'da Sergievinde saat 12.30 da yapılmış ve çekilişi kalabank bir halk kitlesi takibetmiştir. Bu çekilişte ikramye kazanan numaraları aşağıya yazıyoruz:

200.000 Lira kazanan numara
382906

50.000 Lira kazanan numara
177271

10.000 Lira kazananlar
081479 145577 186892 243771 260777

5.000 Lira kazananlar
090002 124752 136894 140254 165377
183353 190306 192248 226700 227445
256899 263979 297750 301828 320058
321394 330287 368927 369109 369369

367680 373077 373599 378594 378892
388887 394284 394917 399592 399762

500 Lira kazananlar
Son dört rakamı (0014, 2461, 2712, 3253, 4218, 4991, 6791, 7460, 7578, 8923) ile nihayet bulan 400 bilet.

200 Lira kazananlar
Son dört rakamı, (0744, 1229, 2018, 2177, 2197, 2223, 3200, 3414, 3579, 3906, 4210, 4419, 5006, 5008 5993, 6650, 6728, 7580, 7807, 8578) ile nihayet bulan 800 bilet.

100 Lira kazananlar
Son üç rakamı (152, 492, 524, 539, 594, 765, 797, 877, 891, 915) ile nihayet bulan 4000 bilet.

40 Lira kazananlar
Son üç rakamı (012, 083, 201, 226, 233, 375, 479, 488, 592, 657, 662, 709, 790, 795, 853, 864, 932, 968, 995, 996) ile nihayet bulan 8000 bilet.

20 Lira kazananlar
Son iki rakamı (46, 72, 78, 98) ile nihayet bulan 16000 bilet.

10 Lira kazananlar
Son rakamı (0) ile nihayet bulan 40000 bilet ikramiye alırlar.

200.000 lira büyük ikramiye kazanan 382906 numaralı biletin bir parçası Burdur bir parçası da Karasuda satılmıştır.

50.000 lira ikramiye kazanan 177271 numaralı bilet Eskişehirde satılmıştır.

10.000 lira ikramiye kazanan biletlerden iki tanesi Eskişehir'de, birer tanesi de Ankara, İstanbul, Taşköprü, Günay ve Gölcükte satılmıştır.

5.000 lira ikramiye kazanan biletlerden 3 tanesi İstanbul, 2 tanesi İzmir, birer tanesi de Zonguldak, Trabzon, Gaziantep, Afyon, Bursa, Aydın, Bafra, Sandıklı, Maden, Çivril, Ayancık Gebze ve 4 tanesi de Ankara'da satılmıştır.

1.000 Lira kazananlar
001022 010314 011414 012959 013990
015069 023484 026707 029440 035390
039569 040943 042313 045270 054557
061121 069110 069663 069714 069811
070061 082044 082770 082923 086151
095511 105521 112292 117795 119198
121780 125581 144277 145731 150790
153436 154423 155557 156920 171124
173270 182328 184913 188714 190295
190997 192899 200146 200693 202699
206418 209990 210674 214207 232097
233242 234964 236643 239506 242458
250699 252108 254306 259070 262094
266015 275129 283245 287303 292435
293893 296119 296770 309223 309693
314276 316453 319222 335024 337696
337937 338609 338692 343534 343541
345399 357748 362498 364447 365459

Kızılay haftası
Kızılay haftası dün itibaren yurdun her tarafında başlamıştır. Bu bir hafta içinde yurttaki Kızılay faaliyetlerine hız verilecek ve derneğe yeni üyeler yazılacaktır. Kızılay derneği kurulduğu günden (29 ekim 1925) bugüne kadar memleketin muhtelif hayır işlerine 26 buçuk milyon lira yardım yapmıştır. Bütün bu yardımlar hükümetin Kızılaya vermiş olduğu gelir kaynakları ve halkımızın bu hayırlı kuruma yaptığı bağışlar sayesinde mümkün olmuştur.

İngiliz genel kurmay başkanı seyahati
Londra 30 (R) — İngiliz genel kurmay başkanı G.I. Brook dün gece Atina'dan Kahire'ye hareket etmiştir.

Frangın kıymeti düşürülecek
Londra 30 (R) — Fransa Maliye Bakanı, frangın kıymetinin düşürüleceği haberlerini yalanlamıştır.

Çocuk Esirgeme kurumunun gündüz bakimevi açıldı
Çocuk Esirgeme Kurumu Küçükpazar mahallesinde, Atatürk bulvarı üzerindeki eski Zeyrek camisi kütüphanesinde bir «Gündüz çocuk bakimevi» açmıştır. Küşat resminin Eminönü kaymakamı B. Baha yapmış ve birçok devamlı hazır bulunmuştur. Bakimevi şimdilik on yataklıdır. Dünkü töreni mütaakip 100 fakir çocuğa da giyecek eşyası dağıtılmıştır.

Almanya'da Rus aleyhtarı hareketler
Paris 29 (R.) — Haber alındığına göre, Almanya'da Sovyet işgali altındaki bölgelerde halk arasında Sovyet aleyhtarı bazı hareketler baş göstermektedir. Halk Sovyetlerden nefret etmektedir ve bunu aşktan açığa belirtmektedir. Buna sebep olarak Sovyet erlerinin disiplin noksanlığı gösterilmektedir. Bu disiplin noksanlığı Sovyetler aleyhine bir propaganda yaratmaktadır.

M. Attlee, Başkan Truman'la görüşecek

Bundan sonra bir Üçler konferansı tertibedilmesi muhtemel görülüyor

Londra 30 (R.) — Başbakan Attlee, Başkan Truman'la görüşmek üzere yakında Amerika'ya gidecektir. M. Attlee'nin bu haberi bugün Avam Kamarasına bildirmesi muhtemeldir. Reuter ajansının siyasi muharriri görüşülecek bir çok meseleler mevcut olduğundan bu ziyarete çok ehemmiyet verildiğini söylüyor. Muharrir diyor ki: «Bu meseleler arasında atom enerjisi, Filistin meselesi, mall müzakere, dünya güvenliği vardır. Bu saydığımız meselelerin halledilmesi İngiltere ile Amerika arasında sıkı bir işbirliği ihtiyacı göstermektedir. Londra mahfilleri bir zamanlar Roosevelt ile Churchill arasındaki görüşmelerini verdiği mükemmel bir örneği bakarak Truman - Attlee görüşmesinin de iyi neticeler vereceğini ümit ediyor.

Üçler konferansı içtimal

Londra 30 (A.A.) — Evening Standard, M. Attlee'nin Noel bayramından evvel Amerika'ya girmesi ihtimalinden bahseden bir haberi incelliyerek şunları yazmaktadır: M. Attlee ve Başkan Truman görüşmeyi çok arzu etmektedirler. İki devlet adamı son olarak Potsdam'da görüşmüşlerdir ve o zamandanberi mahremane görüşülmesinde fayda umulan birçok hâdiseler cereyan etmiş bulunuyor. Şimdiki yeni bir üçler konferansı bahis mevzuu değilse de Attlee - Truman arasında görüşmeden sonra bir konferansın tertibi düşünülecektir. Attlee'nin gelecek ay hareket etmesi ve Amerika'da birkaç hafta kalması muhtemeldir.

Vaşington'da konuşulacak meseleler arasında Londra konferansının muvaffakiyetliliği, İngiliz - Amerikan borç müzakereleri ve Filistin istikrar meselelerinin bulunacağı muhakkaktır.

Atom bombası meselesi
Londra 30 (R.) — M. Attlee'nin

Filistin meselesi
Polis her ihtimale karşı tedbir alıyor

Kudüs 30 (A.A.) — Filistin polisi her türlü ihtimali önlemek üzere tedbirler almıştır. Polis karakolları ikinci bir demir tel şebekesiyle takviye olunmuştur. Filistin polisi, bazı büyük şehirlerde yeni binalar işgal etmişlerdir.

Kudüs 30 (A.A.) — Romanya'dan Filistine yeniden Yahudiler getirmiş olan Transilvanya vapuru evvelce Filistine litica eden ve ekseriyetini yine Yahudileri teşkil eyleyen bir çok Romanyalı mültecileri tekrar Romanyaya götürmektedir.

Atom bombası
Rusların iki sene içinde tamamlamaları bekleniyor

Berlin 29 (A.A.) — Berlin'deki Kaiser Wilhelm enstitüsünün direktör muavini olan Alman bilgini Guenther Hillmann, Rusların atom bombası araştırmalarında çok çalıştıklarını ve bu yolda Alman bilim ve ekipmanlarından yardım gördüklerini söylemiştir.

Guenter Wilhelm, Rusların kendi atom bombalarını 2 sene içinde tamamlamalarını muhtemel olduğunu bildirmiştir. Ruslar, Alman bilgilerini gidip Rusya'da araştırmaları yapmaları için haftada 32 İngiliz lirası vermektedirler.

İngiltere bir teşkilât kuruyor
Londra 29 (A.A.) — Başbakan Attlee, bugün Avam Kamarasında verdiği beyanatta İngiltere hükümetinin, atom enerjisinin her sahada araştırmalarını ve kullanılmasını kontrol etmek üzere özel bir teşkilât kurmaya karar verdiğini bildirmiştir.

Alman harb suçlarının muhakemesi
Berlin 29 (A.A.) — Nürnberg'de yapılacak olan harb suçlarının yargılanmasında en kuvvetli müdafianın, Almanyanın eski Dışişleri Bakanı von Ribbentrop tarafından yapılacağı tahmin edilmektedir.

Zannedildiğine göre, Ribbentrop müttetik şahısları da dahil olmak üzere birçok yabancının şahitliklerini isteyecektir.

İngiltere Orta Şarkta bir levazım merkezi kuruyor
Londra 30 (R) — İngiltere merkezi Kahire olmak üzere Orta Şarkta bir levazım merkezi kurmağa karar vermiştir. Heyet Orta Doğu'da yiyecek ve giyecek eşyasının hakkaniyetle dağıtılmasına nezaret edecektir.

★ Paşabahçe'de oturan Şükrül İsminde biri, dün gece Mahmudun kahvesinde şenlik yaptıkları bir sırada horan oynamaya kalkmış ve bu oyun hareketleri sırasında, ceketinin sol le cebinde, kızıncı ve ucu yukarı doğru duran büyük bir bıçak sol memesine saplanarak ağır surette yaralanmasına sebeb olmuştur.

Amerika'da görüşülecek meseleler arasında Atom bombasının geleceği ve atom enerjisinin kullanma tarzı vardır. Kabine dün gece bir toplantı yapılarak bu meseleyi görüşmüştür. Atom bombası hakkında tetkiklerde bulunmak üzere İngiltere'de kurulan yeni merkez bombadan ziyade atom enerjisinin sanayide kullanılmasını tetkik edecektir.

Bir İngiliz gazetesinin mütalâası
Londra 29 (A.A.) — Dally Sketch gazetesinin Nevyork muhabiri şunları bildirmektedir: Harriman ile Mareşal Stalin arasında yapılan ve büyük elçinin bir raporuna mevzu teşkil eden mülâkattan sonra, İngilizler ve Amerikalılar Ruslar arasındaki münasebetlerde bir salah ümitleri kuvvet bulmuştur.

Vaşington'daki resmi çevreler Moskovanın yakında bir demec yayınlamasını ve bu tebliğde Rus hükümetinin, daha sıkı bir işbirliği ve daha dostane münasebetler kurmak gayesiyle Müttefiklerle yarı yoldan daha uzak bir noktada buluşmağa amade olduğunu bildirmesi beklenmektedir.

Amerikada memnuniyet
Londra 30 (R.) — İngiliz Başbakanı M. Attlee'nin Vaşington'a yapacağı seyahat Amerika Ajansı çevrelerinde büyük bir memnuniyet uyandırmıştır. Kanada Başbakanı M. Mackenzie King'in bu görüşmelere iştirak edeceği sanılmaktadır. M. Truman ile Attlee Londra konferansında halledilemeyen meselelere temas edeceklidir.

Moskova'da bir görüşme
Londra 30 (R.) — Moskova'dan alınan bir habere göre, Birleşik Amerika elçisi M. Harriman dün M. Molotof ile bir görüşmede bulunmuştur.

Gençlik konferansı
Dün gece Londra'da toplandı

Londra 30 (R.) — Dün gece 60 millete mensup 600 genç Althertholde bir toplantı yapmış ve gençlik konferansı açılmıştır. Heyetlerin hepsi bayraklarını taşıyorlar. Gençlerin çoğu millî kıyafetlerle gelmişlerdir.

Gençler barış için bütün mevcudiyetleriyle savaşmağa, her tarafta muhtelif irk, din ve derneğe mensup insanların birliğini temin etmeğe çalışacaklardır. Verilen kararlar arasında Fasizm izlerini kaldırmak, insanlar arasında derin bir dostluk yaratmak, devamlı sulh temin etmek, yer yüzünden ihtiyaç, mahrumiyet ve ataletli kaldırmağa çalışmak vardır. Gençler, harb senelerinde ölenler için bir lâhza susmuşlar, sonra şu parolayı tekrar etmişlerdir: «Hızır, birliğ, istikbalimiz için iler!»

Toplantıda bulunan Ticaret Bakanı Sir Cripps bir nutuk söylemiş ve Kıralın bir mesajını okumuştur. Mesajda deniliyor ki: «Bütün milletlerin gençleri arasında işbirliğinin, barışın en emni garantisi olacaktır emlin.»

Suriye ve Lübnanla Sovyetler arasında görüşmeler
Beyrut 29 (A.A.) — Suriye ve Lübnan hükümetleriyle Yakın Doğu'daki Sovyet temsilcisi arasındaki görüşmeler devam etmektedir. Bu görüşmeler Yakın Doğu ile Rusya arasında ticari münasebetlerin kurulması hakkında cereyan etmekte ve siyasi münasebetlerin daimi esaslara dayanması gayesini gütmektedir. Yakında bir tebliğin yayınlanması beklenmektedir.

Meclis başkanlık divanı

Bazı değişiklikler olması ihtimalinden bahsediliyor

Ankara 29 — Meclis Başkanlık Divanı ve Parti Grubu Başkan vekillikleri ile idare kurulu üyeleri için namzed gösterilmemesi kararı büyük alaka uyandırmıştır. Meclis Başkanlığına B. Abdülhalik Renda'nın hemen hemen ittifakla seçileceği muhakkak gibidir.

Grup Başkan vekillikleri için Mümtaz Ökmen, Kâzım Özalp, Saffet Arıkan, Atif Tüzün'ün, Meclis Başkan vekillikleri için Mükterem Ünal Cevdet Kerim İnceyadı ve Feridun Fikri'nin namzetliklerinden bahsediliyor. Meclis kâtipleri ve idare ümleri arasında da bazı değişiklik olması muhtemeldir.

Kabinede tâdil şayiası

Yeni Sabah gazetesi Saracoğlu kabinesinde bazı ilâve ve tâdiller yapılması beklendiğini, bu meydana bir Hava Bakanlığı teşkil edileceğini ve bu Bakanlığa hava kuvvetleri komandanı Korgeneral Zeki Doğan'ın getirileceğini yazmaktadır. Bu hususta Ankara mahfillerinde malûmat olmadığını öğrendik.

Cava'da çarpışmalar

İngiliz katarlarile muharebe durdu

Londra 30 (A.A.) — Batavia'dan gelen haberlere göre, Sourabaya'da İngilizlerle Endonezyalılar arasındaki muhasamat kesilmiş ve İngiliz tümeninin bulunduğu bölgede çarpışmalara ara verilmiştir. Bununla beraber, diğer bölgelerde savaş devam ediyor. Vaziyetin salâh kesbetildiği söylenmekte ise de İngiliz kuvvetleri el'an muhasara edilmiş vaziyettedirler.

Endonezyalılar, dün, zırhlı vasıtalarla Sourabaya şehrinin güney kısmına hücum ederek bir İngiliz müfrezesini sarmışlardır. İngiliz genel karargâhı civarında mûsademe bütün gece devam etmiştir. Müttefik uçaklar şehir üzerinde uçmuşlardır da vaziyetin karışıklığını nazarı itibara alarak bomba atmamışlardır.

Soekarno tevkif edildi

Batavia 30 (USİS) — Tanınmamış Endonezya Cumhuriyetinin başkanı Soekarno'yu Sourabaya'ya getiren uçanın pilotu, dün Soekarno'nun Sourabaya'ya geldiği sırada müfrit Endonezyalılar tarafından tevkif edildiği söylenmiştir. Bununla beraber, pilot verdiği haberi teyid edememiştir.

Sourabaya'da durum vahimleştiğini haber alır almaz, Soekarno, Bekass bölgesinde yaptığı seyahatten ânl olarak sarfi nazar ederek Sourabaya'ya gitmiştir. Batavia'ya dönmekte olan Soekarno'nun uçağı Endonezyalıların ateşine maruz kalmıştır.

Çin'de dahilî harb

Hükümet ve komünist katarları çarpışıyorlar

Londra 30 (R.) — Çinden gelen haberlere göre, şimal kısmında komünistlerle büyük ölçüde çarpışmalar olmaktadır. 100 bin komünist asker hükümet katarlarına hücum etmiştir. Birçok ölü ve yaralı vardır. Diğer taraftan komünistler de hükümet katarlarını, Japon askerlerle birlikte tarazuza geçmekle itham ediyorlar. Yeni hâdiselerin Çin'de dahilî harbi yeniden alevlendirmesinden korkuluyor.

Londra 30 (A.A.) — Çinden gelen haberlerde bildirildiğine göre, merkezi hükümet ile Çin komünistleri arasındaki sinsi harb şimdî 11 eyalete yayılmış bulunmaktadır. Chunking merkezi hükümetinin sözcüsü, bu çarpışmalarla güdülen başlıca maksadın Kuzey Çin demiryolunun kontrolundan ibaret olduğunu söylemiştir. Çhansi eyaleti genel valisi General Yan - Hsi - Shan'ın bildirildiğine göre, binlerce Çin komünist askeri bu eyaleti istilâ etmekte ve hükümet kuvvetleri tarafından işgal edilen şehirleri hücumla zaptetmektedir.

Haftalardır ki, Amerikan uçak gemilerine mensup hava kuvvetleri, merkezi hükümet katarlarını güneyden Pekin bölgesine taşımaktadır. 35 bin Çin askeri bu şekilde hava yoluyla taşınmış olduğu gibi, diğerleri de deniz yoluyla kuzeye nakledilmektedir. Birçoklarının kuvvette zannettüğüne göre, şimdî Çin'in kuzeyinde bulunan 50 bin Amerikan deniz piyadesi oradan çekildiği zaman dahilî harb belki de daha geniş bir mahiyet alacaktır.

Çekoslovak dış ticareti
Prag 30 (A.A.) — Çekoslovak hükümeti, dış ticareti devlet kontroluna tabi kılan kararnamesi tasdik etmiştir.

M. Truman en ehemmiyetli nutkunu tam sırasında söyledi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)
Bu siyaseti en güzel esaslar içinde toplayıp ilân eden M. Truman bunun, yakın bir zamanda tatbik edilebileceğine emin görünmüyor, belki çok uzun zamana ihtiyaç olacağını bile söylüyor, selefî gibi «Evamir-i Aşere» yi örnek alarak dünya ahlâkının bu kutlu buyruklara uyması için insanlığın hâllâla savaşta olduğunu anlatıyor.

M. Trumanın bu ihtiyatını, ümitsizlik doğurmak isteğinden ziyade sarp hakikate uymak kaygısına yormak doğru olur. Çünkü, Amerika dış siyasetinin en iki maddesi içinde, Asya, Afrika milletlerinin de hürriyet ve istiklâle kavuşmaları, her yerde söz hürriyetinin yerleşmesi gibi gerçekleşmeleri çok uzun zamana muhtaç olan prensipler var.

Bununla beraber M. Trumanın nutkunda, bütün açıklığına ve kesinliğine rağmen, dünya efkârını aydınlatma bakımından eksik kalan, yahut yorumlanmasi gereken noktalar yok değildir.

Bugün dünyanın en acele iş olan sulh meselesine, türüzül Balkanlar davasında M. Truman çok uzaktan dokunmuş, müttefikler arasındaki görüş ayrılıklarının çözülmez seyler olmadığını, büyük menfaat farkı bulunmadığını, bunların ortadan kalkması iyi niyet gösterilmesine bağlı olduğunu söyleyip geçmiştir.

Bu itidal ve ihtiyat dilini kullanmakta kendisini haklı gösteren sebep, sulh işleri hakkında Mareşal Staline gönderdiği mektuba cevap beklemek nezaketi olabilir.

M. Truman: «Dünyanın dost kısmında toprak değişikliğini tasvibetmieceğiz» demekle «düşman» kısımlarda, meselâ Almanya, Macaristan, Romanya, Bulgaristan gibi yerlerde toprak ilhakına ses çıkarmıyacağını bir anlatmak istemiştir, ibarenin yazılışından bunu kestirmek güçtür.

Bundan başka, Birleşmiş Milletler teşkilâtına bu derece ehemmiyet veren M. Trumanın, tecavüze karşı silâh kullanılacağını söylerken San - Francisco kararlarına mı uyduğu, voksa daha iddî ve ise yarar bir kurul mu düşündüğü belli değildir. Çünkü Birleşmiş Milletler Yasasındaki «veto» hakkına göre tecavüze karşı harekete geçmenin imkânı yoktur.

Bütün bunlar, Amerikanın yetkili çevrelerinde yorumlandıkça avdınlanacaktır. Buna rağmen M. Trumanın nutku dünyanın büyük, küçük bütün milletleri için ümit, ferah ve rahatlık kaynağı değerindedir. Bu nutuktan gerçek çıkan netice şudur ki her türlü anlaşma yollarını açık tutan ve ümidini kesmiyen M. Truman Amerikanın prensiplerinden hiç birini feda etmeye hazırlanmış, yahut azmini eksiltmiş değildir.

Bu nutuk, Balkanlarda bir takım askerî hazırlıklar yapıldığı söylentileri çıktığı sırada bir çok cesaretleri kıracak, korkuları azaltacak kudrettedir.

Neemeddin Sadak

Fransada sahte kâğıt para basanlar

Paris 29 (A.A.) — Bildirildiğine göre, çok büyük miktarda sahte kâğıt para basan bir teşekkülün meydana çıkarılması üzerine, Paris'te birçok kişî tevkif edilmiştir. Bu sahte para basma işi, üç muhtelif departmanda yapılmakta idi. Daha birçok kimselerin tevkif edilmesi beklenilmektedir.

Arap birliği konseyi

Londra 30 (R) — Arap birliği konseyi çarşamba günü Kahire'de toplanacaktır.

Vefat

Fındık kooperatiferi birliği İstanbul şubesi müdürü Sezal Tarhan'ın babası ve tüccardan Mustafa Arap Hatiboğlunun kain babası T. Tütin Limited şirketi meclisi idare azasından Rahmi Eyyüboğlunun bacanağı Zonguldak valiliğinden emekli, Trabzonlu İBRAHİM TARHAN 30 ekim salı gecesi saat ikide Allah rahmetine intikal etmiştir.

Cenazesi Beyazıt postanesi arkasında Büyük Haydar efendisi sokak 37 numaralı hanşen bugün ikindi vakti kaldırılarak namazı Beyazıt camii'nde kıldıktan sonra Edernekapı Şehitlik kabristanına defnedilecektir. Merhuma mağfiret diler aile ve akrabasına samimî taziyetlerimizi beyan ederiz.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Bunca sürat vasıtasından siz şu on sene de ne istifade ettiniz?

Yağmurdan sonra mantar birercesine, son harbin peşi sıra, türlü keşifler, icatlar... Bir iki aylık gazete koleksiyonlarını gözden geçiriniz, hemen her gün bir yeniliğin «açıldığını» göreceksiniz.

Burada hepsini sıralamıyarak, sadece sürat vasıtalarına taallük eden kısmını söyleyeyim: Saatte 125 kilometre giden bir adı tayyare... Adli, zira atom enerjisiyle ilgili... İstanbuldan Ankaraya, hesapça bir çeyrekte filân gidecek... Halbuki Avrupadan Amerika'ya bir çeyrekte gidecekler tavvur ediyor... Hani Arnavut telgrafhanede elektrik tellerine yapışmış: «Çek beni more memleçete! Dayanacağım vallahi! 'azım bu sarsıntıya!» demiş... Arnavudun emeli tahakkuk etti: Telgraftan çabuk, üstelik de sarsıntısız kitalar açacağız.

«Aşağıcağz»... Mesele şu ki, aşacak kım? İstifade edecek kim? Ve ne zaman?... İptidai memleketlerde, Bin Bir Gece Masallarını dinler dururlarmış: Sihirli halarda şehzadeler uçuyor... Bizimkisi de, başkalarının maceralarını dinlemekten ibaret kalıyor... Şu harb senelerinde altı yulumuz seyahatsiz heba oldu... Ondandır evle de her tarafta pasaport güvnlükleri... Önemli olan kıymetli yılı, geçti, gitti...

Yok, hayır! Geçen asırlarda, sihirli halı ancak hayaldir ama, at ve araba hakikattir. Binek taşı, ahır, seyis, durak, han, konak ona göreymiş. Hiç değilse, etrafı seyrederekten seyahatin öğretici hususiyetinden istifade ederlerdi. Beline altın kemerini sar, müsait bir kervan bulup katil, Maşrika git; karışan olmaz; denk denk eşya götür, «nedir?» diye soran bulunmazdı, müsait ve mümkün bir bağ verir, camın isterse Mağribe de giderdin. Dönüşte denk denk gıranbaha mallarla memleketlere gelirdin. Mesafeler uzak; bu sebeple dünya şimdikiinden büyüktü; şimdikiinden tenevvülü, şimdikiinden emin, şimdikiinden güzel ve şairaneydi.

Şimdiki sürat vasıtaları, bahtiyarlığımdan ziyade felâketimiz için olduklarını ispat ettiler: Harb ilânından bir çeyrek sonra şehir yerle bir... Ve bizler harbi bitti diye çok ümitlere kapıldık. Fakat sürat vasıtaları hâlâ harbi vasıtaları olmak sıfatlarını muhafaza ediyor; o yolda geliyor. Sınırlar, size, bana, ona öbürüne kapalı, kontrol üstüne kontrol! İmkânsızlık üstüne imkânsızlık!... Bu arada ömrümüz de süratle geçiyor. Heyhat! Biz fertlerin on senelerimiz, on bir senelerimiz, sayılıdır, kıymetlidir: «Ra mazaan gider, gene gelir. Bu can giderse bir daha gelmez» hesabı...

Diğer asırların insanları ahirette etrafımıza çevirip bizimle alay edeceklerdir:

— Yirminci asrın ortalarında, sürat vasıtalarının şimşek süratini aldığı bir devirde yaşadınız, değil mi? Bravo... E? Nerelerini fırdolaştınız, anlatın bakalım! Boynumuzu bükeceğiz:

— Yarımdan bile kumıldamamıza imkân vermeyen tezatlar dolu bir sürat asrında yaşadık. Manend-i şecer sabit olduk... Heyhat! Nâbit de olmadık!... Sebebini sormayın: Devrimizde öyle bir cinnet havası esiyordu ki, mantıkça tasnif edip «neden» i, «niçin» i anlatamayız bile... Zira bunu biz de anlamadık, bizimle yaşayanlar da...

Biz dahi hayranınız davayı bi-mânamızın (Vâ - Nû)

Şehir Tiyatrosunda ilk telif eser bu akşam oynanıyor

Şehir Tiyatrosunun dram kısmında bu akşamdan itibaren tanınmış piyes muharrirlerinden Vedat Nedim Tör'ün yeni yazdığı «Sanatkar aşkı» adlı üç perdelik piyesi temsil edilecektir. «Sanatkar aşkı» mevzisinde ilk telif eseridir. Vedat Nedim Tör'ü şahnemizde müteaddit defalar muvaffakiyetle temsil edilen «Kör» adlı piyesinden tanıyan seyirciler, muharriri bu yeni eserinde alkışlamak fırsatını bulacaklardır. Temsilin tiyatromuz için yeni bir muvaffakiyet olmasını temenni ederiz.

ŞEHİR HABERLERİ

Kömür fiatı

İndirmek için tetkikler yapılıyor

Ekonomi Bakanlığı, demir, pamuklu ve diğer mamullerden sonra kömür fiyatlarında da indirmeler temini için tetkikler yaptırmaktadır.

Bir iki senedenberi kömür fiyatları hayli yüksek olduğu halde istihsal masraflarıyla satış tutarı muvazene bulamıyor ve kömür açığı başka maddelerden elde edilen fonla kapatılıyordu.

Ekonomi Bakanlığı bu defa kömür fiyatlarını istihsal arttırarak indirmeyi düşünmektedir. Bu yapıncı istihsal çokluğu maliyet flatlerine tesir edilecektir.

Diğer taraftan kömür flatleri bütün sanayi mamullerinin flatlerine sıkı sıkıya bağlıdır.

Bu madde flatlerinde yapılacak en küçük tenzilat derhal sanayi mamullerini de düşürecektir.

510 numaralı kararname de yapılacak değişiklik

510 numaralı kararnamenin kısmen veya tamamen tadil için Ticaret Odası delegelerinin Ankara'da toplantıya başladıklarını yazmıştık.

Öğrendiğimizde göre Cumhuriyet bayramı tatilinden sonra yapılacak olan toplantılara bizzat Ticaret Bakanlığı Raf Karadeniz riyaset edecektir.

Şimdiye kadar yapılan toplantılarda ilzarli mahiyette bazı esaslar hazırlanmıştır. Toplantılar birkaç gün devam edecektir.

Şehirlerimizin nüfusu

Son nüfus sayımının neticeleri

Son nüfus sayımı neticesine göre muhtelif il merkezlerimizin nüfusları şunlardır:

Afyonkarahisar 29038 Ağrı 8580 Amasya 13141, Antalya 25050, Aydın 18488, Balıkesir 38900, Bilecik 4655, Bingöl 1725, Bitlis 10780, Bolu 7532, Burdur 14462, Bursa 86621, Çanakkale 22215, Çankırı 14645, Çoruh 3984, Çorum 20403 Denizli 20083, Diyarbakır 41260, Edirne 29494, Elazığ 23739, Erzurum 12630, Erzurum 52534, Eskişehir 80096, Gaziantep 62775, Giresun 12436, Gümüşhane 3895, Hakkâri 2003, Hatay (Antakya) 27517, İçel 33086, İsparta 17273, Kars 22264, Kastamonu 12565, Kayseri 57698, Kırklareli 14275, Kırşehir 13808, Kocaeli 28120, Konya 38834, Kütahya 19859, Malatya 41559, Manisa 22142, Maraş 36404, Mardin 18519, Muğla 12544, Muş 5053, Niğde 11364, Ordu 10394, Rize 14174, Samsun 38417, Seyhan (Adana) 100367, Sirt 16230, Sinop 4942, Sivrihisar 45419, Tekirdağ 14193, Trabzon 24551, Tunceli 2632, Urfa 36630, Van 14347, Yozgat 11576, Zonguldak 36679.

Yılday merkezli olmanın on binden fazla nüfuslu şehirlerimiz de şunlardır:

Bitlis 27014, Tarsus 28789, Adana 29263, Akhisar 23025, Turgutlu 32719, Ödemiş 20092, Tire 22032, Merzifon 16120, Kırıkkale 14423, Nazilli 18877, Söke 11887, Ayvalık 13680, Bandırma 17461 Edremit 25182, İnegöl 149110, Karacabey 11105, M. Kemalpaşa 15016, Gellibolu 12717, İskilip 12453, Nizip 10019, İskenderun 18629, Sarıkamış 13380, Tosya 10740, Akşehir 12624, Ereğli (Konya) 16077, Karaman 12529, Uşak 18530, Adıyaman 10228, Salihlı 10209, Bor 10665, Nevşehir 15248, Ceyhan 13228, Osmaniye 10758, Develli 11365, Lüleburgaz 12273, Çorlu 12509, Zile 16290, Bilecik 10688, Siverek 17885, Bayındır 10085, Bergama 16341, Menemen 50618, Urfa 10221, Bafra 11299.

Harb ekonomisi bürosunun tasfiyesi

Ticaret Bakanlığı harb ekonomisi bürosunun tasfiyesine devam edilmektedir.

Aldığımız malumata göre harb ekonomisi bürosu memurlarının hiç birinde bırakılmıyacak ve diğer dâirelere yerleştirileceklerdir.

Bundan başka bu büroya ait işler ilgili olan dâirelere gönderilmektedir.

Adana ziraat mücadelesi ambarından kaybolan eşya

Adana 27 (Akşam) — Ziraat mücadelesi teknisyenliği ambarı memuru ortadan kaybolmuştur. Dün, vaziyete, valinin başkanlığında bir komisyon el koymuş ve ambara yapılan ilk yoklamada eski 41 kamyon lastiği, 4 adet yeni lastik, birçok ziraat aletleri akşamı ve yağ gibi ambara bulunan bir kısım eşyanın yok olduğunu görmüştür. Tahkikata devam olunmaktadır. Memur aranıyor.

CUMHURİYET BAYRAMI BÜYÜK SEVİNÇLE KUTLANDI

Ankaradaki merasim ve geçit resmi — Gece verilen suvareler

Motörlü ağır toplar geçiyor

Ankara 29 — Cumhuriyetin 22 nci yıldönümü Ankara'da parlak şekilde kutlanmıştır. Saat 12,30 da Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, Atatürk'ün muvakkat kabrinin ziyareti emri ve kabre bir buket koymuştur. Merasimde Meclis başkanı, Başbakan, Bakanlar hazır bulunmuşlardır.

Cumhurbaşkanı ögleden sonra Meclis merasim salonunda Bakanlar Kurulu ile milletvekillerinin, devlet daireleriyle kara, deniz ve hava kuvvetleri erkanının, Vilâyet ve Belediye meclisleri azalarının, müesseseler müdürlerinin, yabancı büyükelçileri ve etkililerin ve elçilikler erkânının ortak kararını kabul etmiştir.

Meclisteki bu törenden sonra Cumhurbaşkanlığı hipodromunda merasim sahasına gelmiş ve coşkun sevgi tezahürleriyle karşılaşmıştır.

Cumhurbaşkanı, geçit resmini, Türk ulusuna Cumhuriyetin 22 nci yıldönümünü kuthyan hitabesile açılmıştır. Bundan sonra hava birliklerinin uçuşlarıyla başlayan geçit resminde, Cumhurbaşkanı, Harb okulunun, piyade birliklerinin, deniz kuvvetlerinin ve izcilerin geçişleri esnasında «Aferin Harbiyelere!», «Aferin erler, silâhınıza çok iyi bakıyorsunuz, memnun oldum», «Gün aydın denizciler, çok güzel geçiyorsunuz, teşekkür ederim çocuklar» hitaplarıyla yüksek takdiri bildirmiştir. Bunların «Sağol» diye karşılığını baştan sonra kadar içten sevgi tezahürlerine vesile veren bu muhteşem geçit resmine en coşkun heyecan derecesini vermekte idi.

Motörlü birliklerin geçişleriyle biten bu askeri törenden sonra Cumhurbaşkanı İnönü tribünden ayrılırcın, gelişlerinde olduğu gibi, bütün sahayı dolduran halkın bağlişik gösterileriyle selâmlanmış ve uğurlanmıştır.

Ankara'da şenlik

Ankara 29 (A.A.) — Cumhuriyetin 22 nci yıldönümü şenlikleri dolayısıyla bu akşam bütün Ankara baştan başta donatılmış bulunuyor. Halk bu güzel yıldönümü gecesinde, güzel bir bahar havası içinde geçirmektedir. Bütün yollar, küçük, büyük bütün Ankara halkının neşesi içinde çalkalanmaktadır. Saat 20,30 da bundan 22 yıl önce, Cumhuriyetin ilân edilmiş olduğu dakikada, atılan toplarla ve bütün nakil vasıtalarının çaldıkları düdüklele bu mesut hâdise kutlanmıştır. Bu esnada renk renk ışıklarla gündüz gibi aydınlatılmış yollardaki halk, buldukları yerde bir dakika durarak, Türk kurtuluş savaşında ölenlerin, Cumhuriyetli kurmak yolunda çalışmış olanların hatıralarını derin bir huşu içinde anımsıyorlar.

Bunu, muhtelif istikametlerde askeri birliklerin yaptıkları fener alayı takibeylemiştir.

Partinin verdiği suvareler

Ankara 29 (A.A.) — Bu gece Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Ankarapalaşa ve Halkevinde suvareler tertib edilmiştir.

Cumhurbaşkanı ve Bayan İnönü'nün şeref verdikleri Ankarapalaşta suvarede, Başbakan, Bakanlar, milletvekilleri, mükl ve askeri erkân, yabancı devlet mümessilleri ve elçilikler erkânı eşleriyle birlikte hazır bulunmuşlardır.

İstanbul'da

İstanbulda dünkü geçit resminden sonra Edirnekapi şehitliği ziyareti edilmiştir. Eyüp kaymakamı ve Belediye şubesi müdürünün başkanlık ettiği bu törene İstanbul komutanlığı, Genel meclis, Halk Partisi mümessilleri kalabalık bir halk kütesi iştirak etmiştir. Törende bir bölük asker de hazır bulunmuştur. Âbideye Belediye, Cumhuriyet Halk Partisi ve Halkevlere adına çelenkler konduktan sonra kaymakam ve Belediye şubesi müdürü tarafından bir hitabe ile şehitlerimizin azız hâtrası anılmıştır. Gece, şehir baştan aşağı tenvir olunmuş, Taksimde bir fener alayı tertib edilmiştir. Gece Taksim gazinosunda Vall tarafından bir balo verilmiştir.

Bayram münasebetile şehrin muhtelif yerlerinde kulan halk kürsülerinde hatipler Cumhuriyetin yüksek mânasını belirtmişlerdir. Halkevlere de konferanslar, temsiller, konserler verilmiş, bayram büyük tezahüratla kutlanmıştır.

Gelibolu'da Cumhuriyetin heykeli

Gelibolu 29 (Akşam) — Cumhurbaşkanı İnönü'nün heykelinin, Gellibolu'nun mütena bir yerli olan İnönü meydanında dikilmesi kararlaştırılmıştır. Temel atma töreni, bütün Gelliboluların sevinç tezahürleri arasında bugün yapılmıştır.

Times gazetesi Ankara muhabininin bir telgrafı

Londra 29 (A.A.) — (Reuter) Times'ın muhabiri şöyle yazmaktadır: Bugün kutlanmakta olan Türkiye Cumhuriyetinin 22 nci yıldönümü, Türk halkının yeni güçleriyle karşılaşmış olduğu bir zamana rastlamaktadır. Altı sene süren harbi içinde Türkiye'nin esas gayesi bitarafını muhafaza etmek ve harbin dışında kalmaktır. Bu gavesinde muvaffak olan Türkiye şimdi harbi girmiş olan komşu memleketlerde olup bitenleri gördükçe, böyle hareket etmiş olmasından büyük bir memnuniyet duymaktadır.

Bununla beraber, bu ferahlik hissi Türk - Rus münasebetlerinin iyi olmayan durumu ve Boğazlar rejimini istikball hakkında hâlâ mevcut olan kararsızlık yüzünden bozulmuştur.

Bu mevzuada çok şey söylenmiştir. Şimdi Türkler şu kanaate varmışlardır ki, bu meselelerin halli, tamamiyle büyük devletler arasındaki münasebetlerde karşılıklı güvenliğin hâkim olmasına veya olmamasına bağlıdır. Eğer büyük devletler aralarında itimada dayanmayan münasebetler kurmağa muvaffak olurlarsa, Boğazlar meselesi ve diğer esaslı müzakere mevzuları kolaylıkla ve müsait bir şekilde halledilebilir. Aksi takdirde en ufak bir görüş farkı, halil imkânsız bir buhran halini alır.

Türkiye'nin uzun zamandanberi ticari münasebetler idame etmiş olduğu Alman ve Orta Avrupa piyasalarının ortadan kalkması Türkiye dış ticaretinde büyük bir rahne açmıştır. İngiltere ve Birleşik Amerika ile siyasi münasebetler kurmak su-

Tarak bolluğu

Sokaklarda boy boy, renk renk taraklar görülüyor

Üç dört ay evveline kadar piyasada tarak bulmak hayli güç bir işti. El altından yapılan satışlarda ara sıra tarak bulmak mümkün oluyor idiyse de flatleri pek yüksekti. Büyük boy bir cep tarağı 4, ufakları ise 2 liraya kadar satılmıştı. Halbuki bu tarakların harbdan evvelki flatleri âzami 15 - 35 kuruştur.

Şimdi piyasada tarak çok bollaşmıştır. Hemen her köşe başında seyyar satıcıların elinde boy boy ve renk renk taraklar görülmektedir. Bunlar arasında yeni gelmiş mallar olduğu gibi, yeni mal gelmesi karşısında eskilerin para etmeyeceği düşüncesiyle istiftten çıkarılan mallar da vardır.

Tarak buhranı sırasında 2 - 4 liraya kadar satılan taraklardan şimdi büyüklüğü 60 - 75, ufakları da 35 - 45 kuruş arasında satılmaktadır. Fakat bazı haris satıcılar el'an kara borsa havasını devam ettirmek istencesine bunları yüksek fiatle satmağa çalışmaktadırlar.

Alâkadarlar, tarak fiatlerinin pek yakında harbdan evvelki dereceye düşeceği mütalâasında bulunmaktadırlar.

Kan dâvası yüzünden cinayet

Fabrika bekçisi, kendisini öldüreceğini söyleyen hasmını öldürdü

Mersin — Yenice İstasyonunda İntikam yüzünden bir kişi öldürülmüştür.

Tarsusun Tekfur köyünden 930 doğumlu Duran Çulhadır ile Yenice'de Şadi Eliyeşil çirçir fabrikasında bekçilik yapan Mehmet Üçer'in arası eskidenberi bir kan dâvasından ötürü açıktır. Çünkü, Mehmet Üçer'in kardeşi Duran Çulhadır'ın amcasının oğlunu öldürmüştür.

Duran Çulhadır bu intikamı temadil ettirmekte olup Mehmet Üçer'in köyündeki ailesini sık sık tehdit etmektedir.

Bu defa intikamını yenemeyen Duran Çulhadır, Yeniceye gelmiş ve Mehmet Üçer'i bularak sert bir lisanla kendisini öldüreceğini söylemesi üzerine Mehmet Üçer üzerinde bulunan tabancasını çekerek hasmına 5 el ateş etmiştir. Mermilerden ikisinin isabeti neticesinde ağır surette yaralanan Duran Çulhadır otomobile Mersin memleket hastanesine sevk edilmiş ve Mehmet Üçer Yenice jandar-ma karalı komutanı Hilmi Ergun tarafından yakalanarak hakkında tanzim edilen evrakla birlikte Tarsus savcılığına teslim edilmiştir.

Yaralı götürüldüğü Mersin memleket hastanesinde ölmüştür.

Büyük konser

Eminönü halkevinde yeni kulan Yaylı Sazlar Orkestrası ilk konserini Cumhuriyet bayramı dolayısıyla 30. 10. 945 günü (bugün) saat 17,30 da verecektir.

Konserden evvel Şevket Evlyaylı «Cumhuriyetin 22 nci yıldönümü» mevzuunda bir konferans verecektir. Konuşmayı takiben orkestra Walter Gerhardt'ın idaresinde Henry Purcell, Bach, Haendel ve Techaokvski den tanınmış parçalar çalacaktır.

retiler bu boşluğa ortadan kaldırmak için gayretler sarfedilmektedir. Ancak, bu gibi piyasalarla ticaretin sağlan ve devamlı temeller üzerinde kurulabilmesi için evvelimlerde flatlerin yüksekliği ve ticari mübadelelerin mahdut oluşundan doğan güçlüklerin halli icabettir. Bu, Türk hükümetini meşgul eden belli başlı meselelerden biridir.

Son birkaç ay zarfında, Türkiye'nin iç siyaset şartlarında daha müsir ve daha demokrat prensiplere doğru ağır, fakat emin bir gelişme kaydedilmiştir. Bu gelişme, bilhassa, memleket basınına halen istifade etmekte olduğu tam serbestide ifadestli bulunmaktadır.

Eğer tahminler doğru çıkacak olursa, önümüzdeki perşembe günü Millet Meclisinin açılışında Cumhurbaşkanını İsmet İnönü tarafından söylenilecek olan nutuk, son derece ehemmiyetli beyanata ihtiva edecek ve Türkiye Cumhuriyetinin siyasi müesseselerinin gelişmesinde yeni bir devreyi işaret edecektir.

Bir çırpıda

Tramvaylarda diktatörlük rejimi!...

Bütün cihandaki diktatörlük rejimleri birer birer yıkıldı. Gel gelelim bizim İstanbuldaki nakil vasıtalarında — dünyadaki muazzam değişikliklere rağmen — acayip bir diktatörlüktür gidiyor. Bu kara nakil vasıtalarına, tramvaylara, otobüslere daha adımı-nızı attığınız dakikadan itibaren gayetle sıkı bir idareye tâbi tutuluyorsunuz. Sağdan soldan emirler, tahakküm gırla gidiyor. İlk dakikada arkadan şöyle bir ses yükseldiğini işitiyorsunuz:

— İlerleyn efendim, ilerleyn.. İskemleler arasında üçer üçer durun... Ama da lâf anlamaz insanlarımsız ha!..

Ve hiç sesinizi çıkarmadan, süt dökmüş kedi gibi, sanki sunun şurasında sığıntı imişsiniz gibi, kuzular gibi tıs tıs yürüyorsunuz. Hatta içinizden biraz hak da veriyorsunuz. Zira bir tramvay arabasının arka tarafındaki yolcular — hattâ siz de aralarında olduğunuz zaman — ön taraftakileri daima rahatlarına düşkün ve ferah içinde bulunan kimseler olarak görürler.

Derken arkadan bir emir da-

— Paraları hazırhalım... Paraları avuç içinde hazırlayalım!..

Ve emirler birbiri üzerine yağmağa başlar. Eğer otobüste iseniz şoför geriye dönerek zaman zaman b'letçeye catar:

— Neden aldım efendi?.. Bu kadar yolcu ile ben o yokuşu çıkamam... İndir fazlaları... İndir bilet kesmediklerini!..

Eğer itiraz yükselirse zıncı arabaya duruyor. Ve iltimatem:

— Fazlalar inmezse şu arabaya şuradan şuraya gitmez!..

Ve biraz sonra da şoför efendinin istediğini yerine getiriyorsunuz.

Hattâ tramvayda bir iki kere şirket elbisesi giymemiş sivil zataların da hem de en yüksek tondan emirler verdiğine bizzat şahit oldum. B'ir keresinde bir yolcu dayanamadı. Bu sivil tramvay diktatörlerinden birine sordu:

— Peki ama siz ne karışıyor sunuz?..

Emri veren ense göbek yerinde zat kaşlarını çatı:

— Karışım!.. dedi.

İşte bu kadar kısa bir vecize... Ve sonra biletçeye yalnız numarasile hitabederik:

— Zili çek!.. diye bir emir daha verdi. Ve dediğini de yaptırdı.

Ben kendi hesabıma nakil vasıtalarını birer birer «acaba paylanacak mıyım?.. Aman bir söz işitiyeyim!..» diye çekine çekine biniriyorum!

Acaba bu nakil vasıtalarında su diktatör rejimi kaldırıp daha demokrat bir hava estirilecek mi? Sıkı rejimlerin en kabadayılarının bile âkabeti meydana... Hükmet Feridun Es

Bir motör battı

Tuz yüklü olarak Alanyaya gidiyordu

İzmirden Alanyaya tuz götürmekte olan İbrahim Kalkavana alt 250 tonluk Kalyon motörü Finke ile Kaş arasında Uçağazlar mevkiinin dışında üzerinde bir kulaç su bulunan bir banka oturarak iskelete üzerine devrildi. Finke'den gönderilen motörler tarafından kurtarılmışa çalışılmı şise de muvaffak olunamamış ve suya gömülerek batmıştır.

Motör mürettebatı uzun müddet denizin ortasında kaldıktan sonra Kalkavan motörü tarafından kurtarılmıştır. Nüfusça ziyat yoktur.

Edirne'de kok ve krible kömür tevziyatı

Edirne (Akşam) — Villayetçe şehrimize getirilen kok ve krible maden kömürlerinin resmî daire ve memurlara tevzi işine devam olunmaktadır. Gelen kömürlerin ihtiyacı karşılayacağı ve halk ile hususî müesseselerde satılacağı haber alınmıştır.

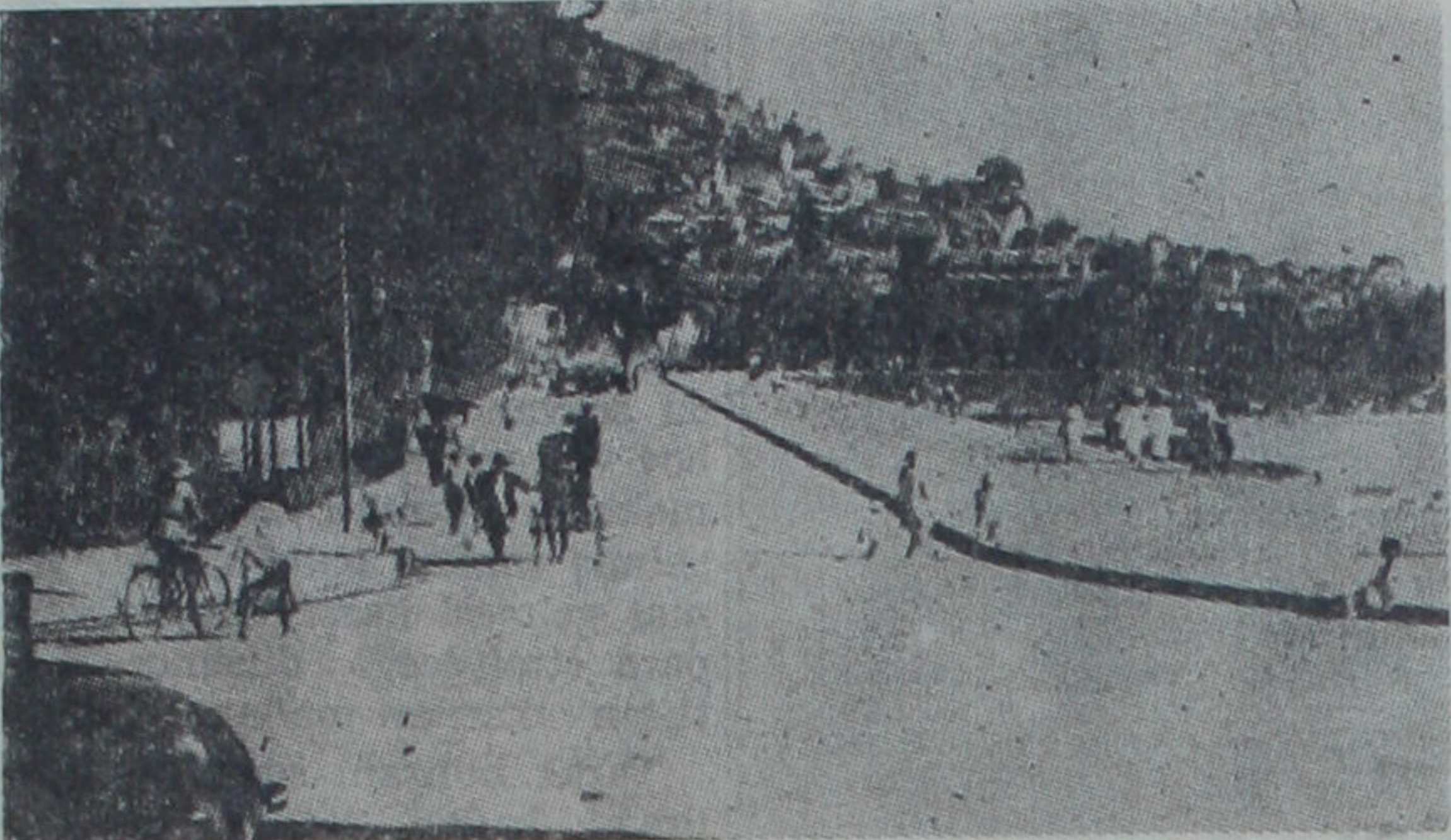
Mersinden Filistine 5000 keçi ihraç edildi

Mersin — Cenup vilâyetlerinden canlı hayvan ihracının serbest bırakılması üzerine İmanımızdan Türk motörlerle Hayfaya 5000 keçi sevkedilmiştir. Vesaat temin edildikçe sevkiyata devam edilecek ve keçiden başka koyun ve sigır da gönderilecektir.

Madagaskar'da Yahudi yurdu tesis edilecek mi?

Dünyanın en büyük adalarından biri olan Madagaskar çok zengin bir yerdir

İkinci Dünya harbinden sonra ortada halledilmemiş duran çetin meselelerden biri de Filistin işidir. İngiltere birinci dünya harbi esnasında Filistin'de bir Yahudi yurdu kurmağa vademişti. Sulhu takibeden senelerde bu yurt kuruldu, dünyanın her sene Filistine ne miktar Yakanı başladı. Fakat bu akın o dereceye buldu ki Araplar bir gün azınlık mevkiine düşeceklerinden endişe ettiler ve protestolara başladılar. Bunun üzerine İngiltere, her sene Filistine ne miktar Yahudi muhacir gireceğini tayin etti. İkinci Dünya harbi başladığı zaman vaziyet bu şekilde idi.

Madagaskarın merkezi olan Tananariv şehrinde bir cadde

Harb senelerinde Almanya'da ve Almanlar tarafından işgal edilen yerlerdeki bütün Museviler toplama karargahlarına gönderildiler, büyük sefaletlerle, mahrumiyetlerle karşılaştılar. Bunların büyük bir kısmı öldü, hayatta kalanlar da şimdi çok fena vaziyettedirler. Bu Museviler ilk iş olarak aç ve sefalet içinde bulunan Orta Avrupa'dan uzaklaşarak, Filistin'e yerleşmek istiyorlar. Filistin kendileri için bir «arzı mevut» hükmünü almıştır. Son zamanlarda her taraftan başlıyan akın karşısında Araplar yeniden şiddetli protestolarda bulundular ve Musevi akını durdurulmazsa bütün Arap memleketlerinin ayaklanacağını bildirdiler. Bu protestolar karşısında İngiltere Musevi muhacereti hakkındaki kayıtları şiddetle tatbik etmeğe başladı. Filistine kayıtsız şartsız Musevi muhaceretine taraftar olan Amerikanın da vaziyetinde oldukça esaslı bir değişiklik oldu. Binaenaleyh bundan sonra muhaceretin azalacağı anlaşılmaktadır.

Başka bir yurt

Diğer taraftan harb senelerini büyük işçene ve sefalet içinde geçirmiş olan Orta Avrupa Yahudilerinin halleri de çok fecidir. Bunlar ne yiyecek, ne de barınacak yer bulamıyorlar. Bunun için biran evvel emin bir yerde yerleşerek müstahsil vaziyete geçmek istiyorlar. Filistin kendilerin den pek az bir kısmını kabul edeceğine göre Musevi muhacirleri nerede yerleştirelim? Son zamanlarda bu mesele tetkik ve münakaşa edilmeğe başlamıştır. Londra radyosunun verdiği bir habere göre Museviler için Madagaskar adasında bir yurt tesis edilmesi hakkında ortaya bazı fikirler atılmıştır. Bunun ne derece tatbik kabiliyeti olduğu ve Musevilerin bu adada yerleşmeği kabul edip etmeyecekleri henüz belli değildir. Yapılacak tetkikler, neticesinde bu hususta karar verilecektir.

Madagaskar adası

Madagaskar Afrikanın doğusunda, Hint Okyanusunda büyük bir adadır. 1896 senesinden beri Fransız idaresindedir. Afrika kıtasından Mozambik kanalı ile ayrılır. Madagaskar dünyanın en büyük adalarından biridir. Mesahası 592,350 kilometre karedir ki Fransadan büyük demektir. Nüfusu beş milyon kadardır. Adayı boydan boya yüksek dağlar kaplamaktadır. Ambohismènes adı verilen bu sıra dağlarının en yüksek tepesi üç bin metre irtifaındaki Ankova dağıdır. Diğer bir çok yüksek dağlar vardır. Bu dağların eteklerinde göller ve göllerden çıkan bir çok nehirler bulunmaktadır. Sahiller ya yalçın kayalarla kaplıdır, yahut kumsaldır. İçerilere doğru mümbit vadiler vardır. Buralarda her türlü nebat yetişir. Dağlarda ormanlar boldur. Ormanlarda Baobab ağacına kadar Afrikaya mahsus ağaçlar bulunmaktadır. Çöngülsten denilen balta grimeci ormanlar pek çoktur. Ormanlardan çok kıymetli keresteler çıkarılır.

Madagaskarın iklimi sıcak

memleketler iklimidir. Yani sıcak ve rütubetlidir. Kasım ayından mart ayına kadar yağmur mevsimidir. Bu mevsim durmadan yağmur yağar. İklim sıcak olmakla beraber yükseklerde çıkınca hava değişir. Buralarda kışın hava çok sert ve soğuktur.

İki iddia

Madagaskar adası hakkında muhtelif seyyahların eserleri birbirine uymamaktadır. Bir kısım seyyahlar adayı methede ede bitirmiyorlar. Bunlara bakılırsa Madagaskar tabii güzellik bakımından İsviçreden ileridir. Şark sahilinde denize kadar inen ormanlar, diğer sahillerde güzel kumsallar vardır. Ormanlar arasında yer yer denize akan şelâleler, seller göze çarpar.

Halbuki 1872 de Madagaskar baştan başa gezen seyyah Granddier'in tasviri büsbütün başkadır. Bu seyyah diyor ki: «Madagaskar insana hüznün veren bir memleketdir. Suyu boldur, bir çok nehirler vardır. Fakat bunlardan hiç biri içi acacak, insana ferahlik verecek gibi değildir. Hepsinde gamlı bir hal vardır. Nehirlerden uzaklaşınca su bulmak için uzun müddet uğraşmak lazımdır. Bulunan sular da camurlu, sarı renkte kirlil seylerdir. Kuşular ekseriya kurumuştur. Adada kasırgalar, fırtınalar ekşik deşildir. Daimi surette öldürücü bir hümmâ vardır.»

Filhakika bir zamanlar Madagaskarın iklimi bilhassa beyaz insanlar için tabammü edilebilir gibi değildir. Adaya gönderilen Fransız asker ve memurlarından büyük bir kısmı hastalanarak öldüklerinden adaya «Fransız mezarlığı» derlerdi. Fakat son 40 sene içinde alınan tedbirler vüziünden hastalık azalmıştır. Sımdı adada bezazlar da vasiyabiliyorlar.

Tabii serveti

Madagaskar zengin bir memleketdir. Başlıca mahsulü prnc, mısır, patatestir. Pamuk, karabiber, tütün, tarçın, kendir, safra da bol yetişir. Adada kömür, demir, gümüş, bakır, kalay, kurşun madenleri vardır.

Madagaskarda Afrika mahsus hayvanların hemen hepsi bulunmaktadır. Başlıcaları uzun kuyruklu koyun, yabani at, çakal, çok büyük timsahlardır. Kuşlar pek çoktur. Renk renk papağanlara, yabani tavuklara, güvercinlere her tarafa raslanır. Balık çok boldur. Sahillerde balina da avlanır. Adada bir çok et

konserve fabrikası vardır. Konserve etler ihraç edilir.

Malgaşlar

Madagaskarlılara Malgaş derler. Buna muhtelif ırklara mensupturlar. Bir kısmının aslı Arap, bir kısmının Zencidir. Bir kısmı da Malakadan gelmiştir. Ekseriyeti Abanoz gibi siyah Zenciler teşkil eder. Bunlar uzun boylu, sağlam yapıldırlar. Kadınlar umumiyetle çok güzeldir. Bilhassa vücutları kusursuzdur. Gözleri parlak, dişleri çok beyazdır.

Adanın şark sahilinde oturanlar daha ziyade ticaret, durduca lar daha ziyade tüccar insanlardır ve çok misafirperverdirler. Diğer sahillerdeki ekseriya ten bel, hırsız kimselerdir ve yabancılarla araları iyi değildir. Halk başlıca pirinç, muz, meyva kökleri ile beslenir, pek az et yer. Muz ve şeker kamışı suyunu tahammül ettirecek elde ettikleri bir nevi içkiyi içlerler.

Malgaşlar muhtelif dinlere mensupdurlar. Adada müslüman, katolik, protestan Buda mezhebine mensup kimseler çoktur.

Adanın merkezi Tananariv şehridir. 942 senesinde İngiliz kuvvetleri adaya çıkarak burasını işgal etmişlerdi. Sımdı ada tamamen boşaltılmış ve Fransızlara teslim edilmiştir.

Semsiye memleketi

Madagaskarda güneş çok kızgın ve yağmur mevsiminde yağın yağmur devamlı olduğundan herkesin bir semsiyesi vardır. Bu semsiyeler küçük bir çadır boyundadır. Dünyanın hiç bir tarafında bu kadar çok semsiyeye raslanmaz. Her tarafta, bilhassa adanın baş şehri Tananariv'de adım başında bir semsiyeci dükkanına raslanır. Bu semsiyeler çok zariftir. Caddelerde yalnızak, fakat zarif semsiye ile gezilere sık sık raslanır.

İzmirde yeni tüccar kulübü

İzmir 27 (Akşam) — Ticaret ve sanayi odasının inşasına karar verdiği İyeni Tüccar kulübü binası 120 bin liraya mal olacaktır. Açılan münakasaya istenildiği şekilde talib bulunmadığından inşaatın emaneten yapılması kararlaştırılmış ve işe başlanmıştır. Yeni Tüccar kulübü binası, İzmir'in en güzel yerinde, Atatürk caddesinde inşa edilecek ve mühim bir ihtivaat karşılayacaktır.

Sanat konuşmaları

Yeni bir eser: Yalan

— Yalan: Ankara, Doğu matbaası 1945 —

Değerli dostum Ahmet Adnan Saygın, (Yalan...) adını verdiği küçük bir kitap neşretmiş. Bana da göndermek hatırlanışında bulunduğu bu kitabı bahis mevzuu etmeği ve okuyucularına tanıtmayı sanat borcu bildim. Hem böylelikle bu yaratıcı sanat adamının etrafını saran koyu ve inatçı şükütü belki biraz kıvıltırmak mümkün olur diye düşündüm; çünkü sanatkarı eserle tanıyıp takdir etmek için, onun bu dünyadan geçmesini beklemeye lüzum olmadığı kanaatindeyim.

Kitap, adını ilk yazının başlığından almıştır. Dünyanın kurulduğu ilk günlere gözlerini çeviren muharrir: «Bir varmış, bir yokmuş...» diye söz açılıncı, etraftaki bütün dekorun değiştiğini ve (ilk insanın inanamalarına kafalarını çarpanların tek teselliyi «rüya» da) bulduklarını söylüyor; ve masal, dilmece, resim, şiir ve musikiyle özlü birkaç kelime ile anlatıyor: (Öyleyse insan oğlunun bulunduğu en güzel şey «yalan»dır. Yalan, peri masalları kılığında çocukluğumuzun dünyasını yapıyor; bilmece oluyor ve bir rüyanın sezilinden öteki rüyayın sezilene koşuyoruz. Daha sonra bir muşamba parçası üstünde renkler ve çizimler, yahut sıra sıra dizilmiş sözler, gönülden gönüle akan nağmeler, bizli rüya âlemine götürüyor. Ve günün birinde, ne kadar aldandıysak, o kadar sakın, uykuya dalıyoruz.)

Bu satırların hemen arkasından ki-me sanatkar dendiğini, ve sanat eserinin ne olduğunu öğreniyoruz: (Resam, şair veya musikçi, bize rüyayın anlatan insanıdır ve sanat eseri bir tahassürün, bir ruh hâletinin ifadesidir.) Sanatkar rüyalar âleminde yüzen bir varlık olmakla beraber yapısı gene de et ve kemiktendir; ve başını nasılsa «gerçek» in sert duvarına çarpacaktır: (Gerçek tabii daima kendine çekecek, ve zehir çanağını elimize sunacaktır. İşte bunun için rüyalarımız «acı» ile örülüyor ve yalanlar âleminde dolarsın dudaklarımızda beliren tebassüm, hüznün ve tevekkülün izlerini taşıyor. Öyleyse, sanat adamı en acı, en katı gerçeği sezen insan değil midir?..)

Fakat sanat eseri gündelik, köksüz çalışmaları meyvası değildir; ve sanatkar, sanat çilesini çeken bir varlıktır: (Ağaç, kökünü toprağa saldı; gövdesini dört bucağın yeline verdi. Yakan güneşe, kavuran soğuşa dayandı. Onun mükâfata, meyvasıdır. Birakınz meyvasını versin; o, toprağa düşecektir.) Tanrının insanlara yolladığı elçilerin ümmetlerine getirdikleri mukaddes kitaplar, yıllarca çile çekerek yaratılmış birer sanat eseri değil de nedir? (Fakat niçin Muhammed, Kuran'ı kırk sene bekledi ve İsa otuz yıl ağzını açmadı? Çile çekmeyen, rüyasını yaşamıyacak ve susuzluk duymayan, pınar aramıyacaktır.) Ve bu yoldan «İlham» in tarifine varıyoruz: (Çile tarlasına serpilin tohumun adı «İlham» oldu.)

Ahmet Adnan, seslerin büyüüne tutulmuş bir sanat adamıdır. Şimdi de, gönül verdiği sanatın özü olan «ses» i, bize bakınız nasıl şiir dolu bir lisanla anlatıyor: (Söğüt ve meşe dallarının güneş ışığını sızdırmadığı çardakta deli rüzgârdan hisirtirler... Ötede, keçi ve koyundan bir sürü... Çobanın kesik ve yarı vahşi haykırıklarını deli rüzgâr havada döndürüyor. Arada, keçi çingiraklarından, çardaktağın musikisine süzülen damlalar... Ormanın boy boy ağaçları sanki org borularının surlarını taşıyorlar... Yağmurdan sonra dallardan damlalar süzülür ve tek tek suya dökülür. Her süzülüş yeni bir tinnetin anası oldu... Anasının boynuna atılan yavrunun sesi vardır. Birbirli üstüne kıvrılan dalgalardan ses vardır. Gökyüzünde kanat çırpan kartalın sesi vardır. Ve nihayet, şuur altının el yordamı ile seziyen yoldandan, rüyalar iklimine götüren sesler vardır.)

(Ses...) O bizim kutsal sibirbazımızdır... Kutsal sibirbaz birlik tesellimidir.)

Adnan Saygın'ın, sanat eserinde şahsiyet konusunu nasıl incelediğini aşağıdaki satırlarda görüyoruz: (Bire ancak beş veren toprakların çerçevesi düz damlar ve sıvasız kerpiçler. Tezek yığınları arasında çoban köpekleri. Bir at dipsiz kuyuya sarkıtılmış kovanın 150 kulaçlık ipini çekiyor. Yankı yüzü bir nline, göçük kapının eşliğine çömelmiş. Buruşuk parmaklarının arasında kırmızı demir bir ağıt dökülüyor. Bu ağıt, o bire beş veren toprakların, sıvasız kerpiçlerin ve dipsiz kuyuların sesidir. Bu ağıt, 150 kulaçlık urganı çeken atın ve yavaş binicisinin sesidir. Kırmızı döner, yün eğirir; ve bir tütsü gibi havaya yayılan bu ağıt, toprağın suya, ananın okula hasretini gönülden gönlüne ulaştırır. Bu ağıt olmadan o köy düşünülmez. Bu, bir dangadır. Toprağın, hayvanıyla, insanıyla o elin damgası...) Bundan sonra On altıncı yüzyılda yaşayan ve musikide hacim hâlesini oluşturan iki büyük bestecinin, (Palestrina) ile (Vittoria) nin eserlerini inceliyen muharrir şu neticeye varıyor: (Fakat İtalyan Palestrina ile İspanyol Vittoria'nın eserlerindeki ayrılık nereden geliyor? Bunun cevabını gene toprak verecek. Elbette İspanyanın bir dağ kovuğunda kaybolmuş bir köylü ve

kapısının eşliğinde yün eğiren bir anası vardır; ve o ana ötekilerden ayırdır. Ne Vittoria, ne Palestrina bu ayrılığı düşünmedi. Bunun böyle olması mukadderdi.)

Sanat, devamlı bir tamamlama işidir. Sanatkar, elinde tuttuğu meseleyi, bu kutsal emaneti kendisinden sonra gelen usta bir ele tevdi eder; ve bu, böylece yüzyıllar boyunca sürüp gelen bir tamamlama işini yaratır: (İşte bir cümle ki iki bin yıldan beri insan oğlunun yürüdüğü yolu güneşin ışığı gibi aydınlatıyor: «Ben benden evvelkileri iptal değil, ancak itimam için geldim.»)

(Michel Ange) ve (Bach): (Tahta çerçeveye gerilmiş bezde çizgi ve renkten bir âlem yaratan usta ile ona boyasını hazırlayan çırağı düşünüyorum. Ay ışığında eskilerin eserlerini kâğıdına aktarmaya çalışan delikanlıyı düşünüyorum. Günün birinde bu çıraktan bir (Michel Ange), bu delikanlıdan bir (Bach) çıkıyor. Usta çırakta devam etmektedir. Fakat o da yarının ustası olmayı mu?)

Ancak tamamlama işine devam edebilmek için (evvel) i bilmece ve benimsemek gerek... (Öyleyse «tesir» i takditmek gerekir... Haydn ve Mozart olmadan Beethoven'ı düşünmek mümkün müdür? O Beethoven ki ses sanatında ferdiyetin saltanatını kurmuş ve musikiye «mahallî renk» in kapılarını açmıştır, eğer bir asır önce dünyaya gelseydi bize böyle şeylerden bahsedebilecekti miydi?) (Öyle ise kendini her türlü rüzgâra vermek, her kokuyu duymak, her zevki içmek; ve dolmak. Çünkü bal, bin çiçeğin usaresinden meydana gelecektir.)

Tablette herşey bir hamledir: Kupkuru ağacın baharda can bulması bir hamledir. Sonbaharda — sanatkar buna ikinci bahar diyor; — meyva yere düşüp çürür; fakat çekirdeği yeni bir hayatın özü değil midir? Yağmur bir hamledir. Çocuk bir hamledir. Ve sanat da her cepheyle bu kanunun hükmü altındadır: (Klasik mektep, polifonk mektep, veya romantik mektep, gelişen hameleleri insan oğlunun verdiği adlardan başka bir şey değildir.) Garp musiksiz bu hameleleri inkişaf yolunda... Ya Türk musiksiz? (Onun da aynı yoldan yürümemesi mümkün mü? İşte bir Türk musiksiz ki, bundan yüzyıllarca evvel, tıpkı Hristiyanlığın ilk çağlarındaki gibi, kendini türlü tesirlere açmış ve bunların hepsinden bir hamur yaparak üstüne kendi damgasını vurmuştur; (İtri) nin ve (İsmail Dede) nin eserlerinde hâmlenin olgunluğunu buluyoruz... Bir asır önce (İsmail Dede) yeni bir hamle ihtiyacını hissediyor. Hamle bir asırdır gelişmekte... (İsmail Zühtü) ve ondan sonra gelenler, halkın duyusunda ve sesinde kendi duyularını ve seslerini bulmağa çalışıyorlar. Beri tarafta da bu lüzumu duymayanların elinde eski devirlerin ihtisamlı sanatı, (Zekâî Dede) den sonra, ölüme mahkûm, sürünüyor. Bu tabiidir. Çünkü sanat eseri leriye uzanmış bir meseledir, ve sanat adamı, yarınki hayatı sezen ve şihirli aynasında aksettiren bir sibirbazdır. Hayat şartlarını, telâkilerin değişmesi sanatın da ifade tarzının değişmesini gerektirir. Sanat bir hayat tezahürüdür. Hayat da bir hameleler silsilesinden başka bir şey midir?)

(Madem ki sanat bir hayat tezahürüdür, musikî, hayatın sesler âleminde tecellisidir; bunun böyle olması tabiidir. Bundan dolayı her devirde musikiciler kaynağa koşmuşlar ve beğendikleri halk malzemesini almışlardır.) diyen muharrir, sanatta mahallî renk mevzuunu inceliyor, (Beethoven) in İskoç, İrlanda ve Gal havalı ile uğraştığını anlatıyor, ve bu bestecinin kuartetlerinden birinde bir Rus temasını, yedinci senfonisinin bir yerinde bir Hırvat halk türküsünü, triolarından birinde de yine bir Hırvat halk türküsünü kullandığını, düşündürücü bir müzik konusu olarak vasıflandırıyor.

Floklör ve sanat bahsinde canlı bir hatırayı anan muharrir, halk türküsünü tanımağa koşmadan önce halkı tanımak gerektiğini anlatıyor: (Köy yolunun toprakları üstüne uzanmış genç bir köylü kızını hatırlıyorum. Yanında anası. Dağ başının iki insanı meghul bir kağının hasretini çekiyor; çünkü doktora ulaşmak lüzum. Ufak bir yardım şükranı, hasta kızın gözlerinden yaş, ve dudaklarından ağıt halinde dökülür. O zaman

Izmir Şehir tiyatrosu

Bu kış temsiller vermeğe başlayacak

İzmir 27 (Akşam) — İzmir Şehir tiyatrosu, bu kış mevsiminde temsillerine başlayacaktır. Bu tiyatroya Ankara ve İstanbul'dan çok maruf bazı artistler dahil olmaktadır. Söylendiğine göre artistler kadrosu anlaşıldığı zaman, tiyatro severler hayret içinde kalacak ve bu hâdisse, bir sürpriz olacaktır. Tiyatronun rejisörlüğüne Avni Dilligil tayin edilmiştir. Diğer artistler de gelmek üzeredir.

Derhal pyesler üzerinde hazırlık tâlimlerine ve provalara başlanacaktır. Tiyatro binası, sergi sarayında Sümerbank umum müdürlüğünün 1945 İzmir fuarına iştirak ettiği C pavyonunda hazırlanmaktadır. Bu pavyonda gerekli değişiklikler yapılacak, tavan ve zemin kısımları inşa ettirilecektir. Tiyatro sahnesi salonun kullanılmasına için tedbirler alınmıştır. Kalfonier tesli için gerekli malzeme sağlanabilirse kalfonier ocağı yakılacaktır. İzmir Şehir tiyatrosunun kuruluşu ve temsillerine başlanışı, önemli bir hâdisse olacaktır. Bu suretle İzmir'de işe başlayacak olan bu müesse, ötedenberi mühim tiyatro ekipleri görmüş bulunan İzmir'deki sanat severleri sevindircektir. Sergi sarayı C pavyonunda yapılacak değişiklikler için 20.000 liranın fazla para harcanacaktır.

PADVO

ANKARA RADYOSU

Bu akşamki program

17.58 Açılış ve program; 18 M. S. ayarı ve Radyo Çocuk Kulübü; 18.30 Radyo dans orkestrası; 19 Haberler; 19.20 Geçmişte bugün; 19.25 Radyo dans orkestrası; 19.45 Konuşma; 20 Karışık şarkı ve türküler; 20.15 Radyo Gazetesi; 20.45 Mandolin Birliği; 21 Gitar soloları (Mario Parodi); 21.15 Radyo salon orkestrası; 21.45 Tarihi Türk müziği; 22.30 Dans müziği (Pl.); 22.45 Haberler; 23 Kapanış.

Yarın sabahki program

7.28 Açılış ve program; 7.30 M. S. ayarı ve müzik (Pl.); 7.45 Haberler; 8 Müzik (Pl.); 8.30 Kapanış ve program; 12.29 Açılış ve program; 12.30 M. S. ayarı; 12.30 Şarkılar; 12.45 Haberler; 13 Salon orkestrası; 13.30 Kapanış.

Eminönü Halkevi «Bale» tabikatı sahnesi temsilleri

B O R A

3 Kasım Suvare 21 de
4 Kasım Matine 17 de
Suvare 21 de
Numaralı yerlerinizi ayırtınız.
Tel: 23340

DRAM KISMI

SANATKÂR AŞKI

Yazan: Vedat Nedim Tör

Eminönü Halkevi Bale Kursları Tabikatı sahnesi temsilleri

B O R A

3 Kasım cumartesi
Suvare 21 de. 4 Kasım pazar Matine 17 de.
Suvare 21 de.

Numaralı yerlerinizi ayırtınız. Telefon: 23340

kollarında fonograflarla köyleri dolayan ve ayrımcı iktidâi köylüleri türkçe zorlayanları düşündüm. Anladım ki, musikiciler, fonografin yazdığı türkden önce, o türkünün sahibini duymak gerekir. Kendini arıyan sanat adamına, dolapların camları arkasına sıralanmış ölü malzeme verebilir? İsterse, bu malzemeyi köy köy dolarağ kendisi toplamış olsun... Ölü malzemeyi başlarına birakıp hayatın içine girmek tek yol değil midir?)

Oya gibi zarif ve işli nesirlerle sanat konularını eşsiz bir başarı ve salâhiyetle inceliyen Ahmet Adnan Saygın bu küçükük Kitabı, yalnız sanatla ilgili olanları değil, her münevverin önüne engin ufuklar açmış buluyor. Çok bildiklerini sananlar bile eser zevk ve istifade ile okuyacaklarına inanyorum.

Fikri Çiçekoğlu

Bugün

Cumhuriyet bayramı şerefine

SÜMER Sinemasında

ALTIN KELEBEK

(His Butler's Sister)

Sevimli artist DEANNA DURBİN'in oynadığı filmle-
rin en iyisi ve en neşelisi, FRANCHOT TONE — AKİM TAMIROFF ile
DENNA DURBİN filmde Turandot operasından bir aria ile Rus
halk şarkıları ve iki yeni şarkı söylemektedir.
Bu neşe - müzik ve aşk filmi tavsiye ederiz. Matineler 11 de başlar.

BU HAFTA

En iyi Türkçe film görmek isterseniz hiç düşünmeden

TAKSİM Sinemasında

VİCDAN AZABI

filmini görünüz. Türkçe sözli ve şarkılı filmlerin şahıdır.
Rejisörlü ve Baş Rolde Şarkın en büyük artisti
YUSUF VEHBİ

Birlikte oynayanlar AKİLE RATIP — İBRAHİM HAMDA
Bestekâr SALAHADDİN PINAR
Şarkılar: SÜZAN GÜVEN — LÜTFİ GÜNER
Muazzam saz ve koro heyeti

Namuslu bir adamın para hırsı düştüğü haller — İbret alınacak
bir hayat faclası. Korkunç itiraf — Bir mahkûmun son arzusu —
Para saadet verir mi? Hak yerini bulur.

Matineler 11 de başlar.

Mareşal Stalin hakkındaki şayialar

Paris Presse gazetesinin Londra muhabirinden alarak neşrettiği mektup

Muhabir, Mareşalin etrafındaki müfrit bir hizip ile mücadele halinde olduğunu söylüyor

Mareşal Stalin'in sıhhi durumundan dolayı vazifesinden çekileceği hakkında dolaşan şayialar Avrupa gazetelerinde derin akisler uyandırmaktadır. Paris'te çıkan Paris-Presse gazetesi bu şayialar hakkında Londra muhabirinden aldığı uzun bir yazıyı neşretmiştir. Fransız gazetesi diyor ki:

Mareşal Stalin, istifa edecek mi, etmeyecek mi? Bu soru dünyayı ve gazeteleri şgal ediyor. Zira Stalin'in muhtemel istifası, birbirine zıt bir çok neticeler doğurabilir.

Sovyet Rusya'nın dış dünya ile doğrudan doğruya münasebette bulunduğu şu sırada Rusya'nın siyasetinde ve hayat şartlarında vukubulan değişiklikler gizlenemez.

En mevsuk haberlere göre Stalin, önümüzdeki kış esasında istifa edecektir. Stalin, hiç bir zaman diğerleri gibi bir diktatör olmamıştır. 1940 senesi ocak ayından evvel, hükümette resmi bir mevki yoktu. Bununla beraber, hakiki hükümet şefi, mutlak hakim, «halkın babası» o idi. Rus askerleri Alman ordularına hücum ettikleri zaman:

— Stalin için, vatan için, diye bağırıyorlardı.

Bu sebepten dolayı Stalin'in istifası, mühim bir hadise teşkil edecektir.

İstifanın sebepleri

Bu istifa için iki sebep ileri sürülmektedir. Bunlardan biri sıhhi sebeplerdir. Stalin, oldukça ihtiyarlanmış, ya işlerinin çokluğundan, yahut da harbin mihnetlerinden sıhhati saralmıştır. Bu fazla yorgunluğa munzam olan eski bir karacı hastalığı, Stalin'in muhtemel istifa edeceğini düşürmüştür. Bu sebepten dolayı, uzun zamandan beri fiili hizmetten çekilmesi düşünülmeye başlanmıştır.

Stalin, o zamandan beri sık sık hastalanmaktadır. Hatta, Potsdam konferansında geçirdiği hastalığın da siyasi olmadığı temin edilmiştir. Fakat bunun başka türlü bir izahı da vardır. Söylenildiğine göre Stalin, Sovyet Rusya'nın takibettiği ve tamamile emperyalist olan siyasetten memnun değildir. Bu siyaset, amele ihtilalini tahrik etmek bahanesi altında, Slav hakimiyetinin bütün Avrupaya ve Asyaya yayılmasını hedef tutmaktadır.

Hakimi mutlak ve «halk babası» olan Stalin'in etrafında müteassıp emperyalistlerden mürekkep bir hizip teşekkül etmiştir. Bu hizip, Büyük Petro'nun bütün hülyalarını gerçekleştirmek fırsatının geldiğine inanmaktadır. Görünüşüne göre bu hizip, Mareşal Stalin'in arzusunda rağmen görüşlerini kabul ettirmeye muvaffak olmuştur. Stalin, Sovyet Rusya'nın, dünyada sulhu sağlamlaştırmak için diğer büyük devletlerle ve daha büyük sınırlı devletlerle işbirliği yapması lazım gelceği kanaatinde. Bugün Stalin ricat etmeye mecbur kalyorsa ve fikrinde sonunda Sovyet Rusya'nın zararına dönmeye muhtemel bir vaziyetin mesuliyetini omuzlarında taşıması istemediği için istifa ederek hususî hayata dönmeği tercih ediyorsa, bu, hiç de garip görünmemelidir.

Bu iki söylenilenden hangisinin daha doğru olduğunu kestirmek güçtür. Rusya'da basın hürriyetinin mevcut olmaması ve siyasi münakaşaların neşredilmesinin yasak bulunması Sovyet Rusya'nın kullarında cereyan etmekte olan kâdiselerin tahkikini zorlaştırmaktadır.

Yalnız şimdiki muhakkak olan bir şey varsa o da, Stalin'in çekilmeğe karar vermiş olduğudur.

Yeni cereyanlar

Harbin sona ermesi, çetin ve uzun bir muharebeden kılınan tam mânasile bütün bir halde çıkan Sovyet Rusya'da yeni siyasi ve iktisadi tedbirler alınmasını icabettirmektedir. Yarın öbür gün yüz binlerce Sovyet askeri Rusya'daki şehirlerine ve köylerine döndükleri zaman sefalet ve belki de açlık ile karşılaşacaklardır. Binaenaleyh siyasi ve iktisadi tedbirler almak zaruridir. Siyasi tedbirler de lazımdır, diyorum. Çünkü Sovyet askerlerinin diğer Müteffik askerlerle temaslari ve bu askerlerin kendilerinden daha iyi giydiklerleri, daha iyi teçhiz edildikleri ve bol bol beslendikleri hakkında edindikleri intiba ve uzun senelerden beri devam eden Bolşevik propagandasına rağmen plütokrat devletler alıştıyla ameleşinin, proletarya diktatörlükleri ahalisi ve amelesinden — nispet kabul etmeyecek derecede — daha iyi bir vaziyette buldukları müşahedesi, Rus askeri üzerinde büyük bir tesir yapmıştır. Bu tesirin, Sovyet Rusya'nın dahilinde akisler doğurması kabul edilmelidir.

İkinci Dünya Harbine kadar harici

âlemden tecrit edilmiş olan Sovyet Rusya milletleri hal ve vaziyetinin komünist propagandasının kendilerine anlatıldığı şekilde olmasını görmektedirler.

Subaylar ve askerler İngilterede, Fransa ve Amerika'da amelelerin Rusya'daki meslektaşlarından daha müreffeh yaşadıklarını, ve mürtel oldukları ithamla Gepeu'nun mezarlığına olmasa bile, Sibirya'ya sürülmeğe tehlikesine maruz bulunmasızın sıkıştırmalarını söylemek ve hayat şartlarının ıslahını talebetmek hususunda mutlak bir serbestiye malik olduklarını biliyorlar.

Binaenaleyh Komünist partisi liderlerinin milyonlarca Rus askeri terhis edildiği zaman Sovyet Rusya'yı kaphıyacık olan bu canlı burjuvazi propagandasından endişe etmeleri tabiidir. Bu propagandayı Gepeu'nun terörü ne kadar sert olursa olsun durduramaz. Bu itibarla muayyen siyasi ve iktisadi tedbirler almak ve belki de sağa ve batının demokrasi ideallerine doğru meyletmek icabedecektir.

Zafer kongresi

Bütün bu tedbirler ve Stalin'in istifası Komünist partisinin ve Sovyetlerin fevkalâde bir kongresinde tetkik edilmek ve karar altına alınmak icabedecektir. Bu kongreye «Zafer kongresi» adı verilmiştir.

Amerikan gazetelerinin Moskova'dan vukubulan istihbaratına göre bu kongre 1946 senesi ocak ayının ortasında toplanacaktır. Şimdiden hazırlıklar yapılmaktadır. Kongre, alınan malûmata göre zaferden dolayı evvelâ Stalin'in harekete kutlayacak ve aşağıdaki meseleleri müzakere edecektir:

1 — Memleketin imar ve inşası, milli ekonominin geliştirilmesi, şimendifer ve nehr taşıtlarının ıslah ve tanzimi.

2 — Faşist tehlikesinin ortadan kalkması üzerine memleket siyasi faaliyet ve teceddüdünün 1936 senesi anayasası çerçevesi dairesinde canlandırılması.

Stalin'in 1942 senesi subatında söylediği nutukta verdiği vadilerin yerine getirilmesi bahis mevzuudur. Stalin bu nutukunda demişti ki:

«Bu harbe komünistlerle aynı gayretleri sarfeden burjuvalar, harbinden sonra komünistlerle aynı hakları haiz olacaklardır. 1936 senesi Sovyet anayasası, seçmen guruplarına komünist kombinezonları dışında kombinezonlar tertibetmek hakkını vermektedir. Tabii, bu hüküm, şimdiki kadar Sovyet Rusya'da tatbik edilmiştir. Şimdi bu madde hakikaten yerine getirilecek olursa İkinci parti'nin teşkil de kabul olacaktır.»

3 — Ortodoks kilisesinin memleketin siyasi hayatına istirakinin tevsi. Bu görüş Stalin tarafından da desteklenmekte ve komünist mahfillerinde de birçok taraftarlar bulmaktadır.

4 — En esaslı münakaşa mevzuunu, Stalin'in çekilmesi ve halefinin seçilmesi meselesi teşkil edecektir.

Halef kim olacak?

Şimdiye kadar Staline halef olacak şahsiyet hakkında birçok münakaşalar olmuşsa da katli bir netice alınmamıştır.

1934 senesinde Kirof öldürüldüğü zaman Stalin vasiyetnamesini yazmıştı. Bu harb esnasında vasiyetnamesini yenilediği söylenmektedir. Eski vasiyetnamede kendisine halef olarak eski dostu mareşal Voroslofu gösteriyordu. Fakat Staline halef olacak başka bir namzet daha vardır. Bu namzet, Molotofun da desteklediği Zdanof'tur. Fakat Zdanof etrafında fazla sempati toplamış görünmemektedir.

Stalin'in muhtemel istifasından birçok Rus komünistlerinin korktukları veçhile daha geniş tehlikeler belirecektir. Bazıları bu harbin, zorla Sovyet cumhuriyetine ihak ettirilmiş olan birçok milletlerin milliyetçilik hislerini uyandırdığını söyleyecek kadar kehanetçi bulunuyorlar.

Bu milliyetçilik temayülleri, dünya sulhu kuruluğundan sonra daha şiddetli bir surette tezahür edecektir. Stalin, Rusya'da bulunan muhtelif milletlerin irtibat noktası ve komünizm statükusunun istinatgâhi olarak telâkki edilmektedir.

Tahmin ve neticeler

Stalin, İktidardan çekilirse ne olacaktır?

Bu suale karşı görünüme göre şimdiden bazı tedbirler alınmıştır. Bu tedbirler toplanacak olan komünist partisi kongresine kabul ettirilecektir.

Bunlar, aşağı yukarı şunlardır: Stalin, şgal ettiği bütün resmi mey-

TANIMADIGIMIZ MEŞHURLAR:

Karnından 3 kurşun yiyen beyaz at...

20 yaşındaki çeteciler arasında yetmişlik bir delikanlı: Mehmet Amca!...

Müsademelerde pek talihi bir insan — Şiddetini kaybeden kurşun — Mavzerler patlarken çekilen uyku — Bir cinayete kurban gitmeseydi — Dağlarda meyva ile karın doyurmak — 125 yaşındaki akrabalar — Niyazi bey ve bıyıkları — Topuklu terlik tıkdırsı — Gece peçesi — 70 yaşındaki fedai — Mehmet amcanın fotoğrafı merakı — Yağmur altında sabaha kadar yapılan yürüyüşler..

Niyazi beyin vuruşmalarda şaşılacak derecede büyük bir talihi vardı, Kurşunların vızır vızır işlediği ve insanların devriliş devriliş öldüğü en kanlı, en tehlikeli sahnelerde bile sanki bir mucizeli el onu daima koruyor sanılırdı.

Meselâ Soroviçte bembeyaz bir atın üzerinde dögüşüyordu. Bir aralık düşman tarafı evvelâ Niyazi beyi ortadan kaldırmak istedi ve hep birden ona ateş ettiler. Beyaz at aynı dakikada bir kaç yara aldı. Ve hemen devrildi. Lâkin bu öyle bir devrilişti ki evvelâ üstündeki süvariyl düştürdü. Sonra da kendî aynı tarafa yıkıldı.

Yanımdakiler Niyazi beyin muhakkak bir ölüme gittiğini sanmışlardı. Fakat biraz sonra onun kalkıp tekrar tabancasına davranışını gördük. Mucize kâbilinden kurtulmuştu.

Netekim bir kere de ona kadar uzanan bir kurşun tesirini kaybetmiş ve hemen önüne düşmüştü. En son hayatına kıyan kurşun istisna edilirse bütün ömründe dögüş meydanlarında, dağlarda talihî yaver gitti. Tabii bu na kendisinin büyük soğukkanlılığını da ilâve etmek lazım gelmektedir. En tehlikeli zamanlarda bile uzanıp uzanmaz hemen uyuyordu. İstedığı vakit en küçük bir gürültü ile uyanırdı. İstemezse yanında mavzer patlattıkları halde katiyen uyanmazdı.

Pek büyük, pek heyecanlı kararları verdikten sonra, — meselâ hükümete isyan edip dağa çıkarak, müşir Osman paşayı dağa kaldırmak gibi — en büyük hadiselerden önce yattımı müşil uyurdu.

Bir cinayete kurban gitmeseydi..

Bünye itibarile çok sağlamdı. Gecelerce göz kırpmadığı halde, gayet şiddetli yağmurların altında saatlerce, hattâ çok defa sabahlara kadar yürüdüğü olurdu. Eğer son hadise olmasaydı, yani bir cinayete kurban gitmeseydi belki de çok uzun seneler yaşardı. Zira ailesi içinde 125 yaşına kadar yaşıyanları vardı.

Sonra dağda bugünkü tip nazariyelerine göre tamamilde ideal bir şekilde yaşıyordu. Hemen bütün gıdası meyva idi. Bundan başka hiç bir şey yemiyordu. Bir de yağurt ve ayran..

Dağlarda, o pek sevdiği bıyıklarına istediği derecede itina gösteremediğine üzgündü. Kendisine ait en sevdiği şey de bu uzun bıyıklardı. Onları her zaman yıkı-

kilerden çekilecek ve kendisine «kaydı hayat şartıyla komünizm partisi fahri genel sekreteri» ünvanıyla bir şeref mevkil ihdas edilecektir.

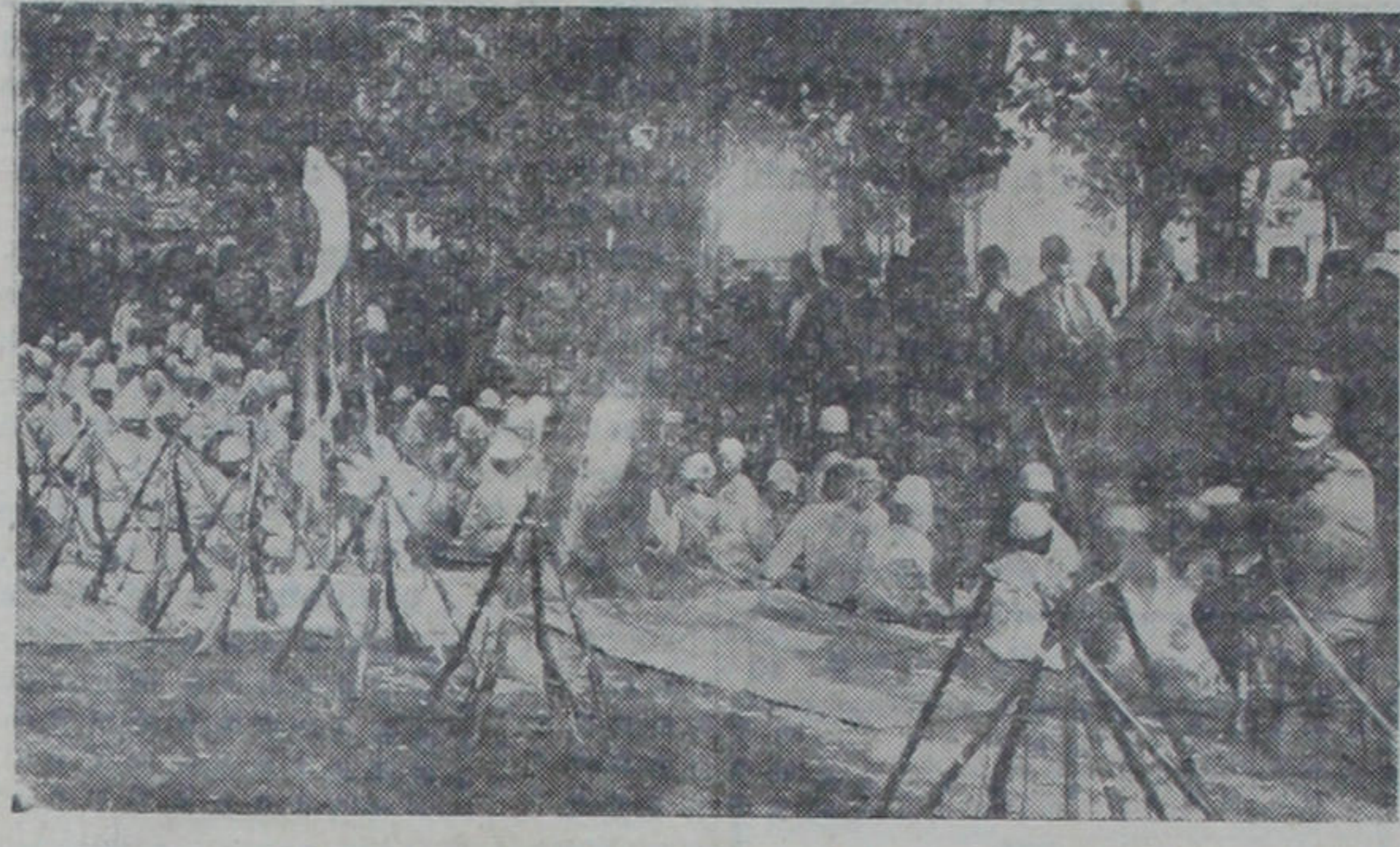
Mareşal Voroslof Politbüro'nun reisi, Molotof da halk komiserleri reisi olacaktır. Zdanof Leningrat bölgesinin sekreteri, merkez komisyonunun sekreteri ve yüksek şûra dış en-cümeni reisi olarak kalacaktır. Politbüro'nun başkanlığını istiyen Zdanof dış siyaseti idare etmekten istinkâf ederse bu vazife Viçninskiye verilecektir.

Politbüro on Azadan mürekkep olacaktır. Sovyet Rusya'nın siyasetini idare eden bu büroda Politbüro'nun bir on birinci Azası daha bulunacaktır. Bu Azâ mareşal Stalin olacaktır.

Rusların dedikleri veçhile mareşal Stalin, daima umumî istikametleri tayin eden manevî reisi olacaktır.

Onlar, mareşal Stalini, Sovyet mozaığının birlik ve tesantidü için elzem addediyorlar.

Müşahidelerin, Sovyet membalarından aldıkları haberlere atfen verdikleri neticeler bunlardır.

Niyazi bey Resnede yaptırdığı mektebin bahçesinde talebe ile birlikte [Niyazi bey kenarda görünmektedir]

kardı. Ve gayetle iyi bakardı. Evde olduğu zaman gece hususî bağıle bağlardı.

Ayak sesi, terlik tıkdırsı!

Evine çok bağlıydı. Tehlikeli anlarda zevcesine yazdığı mektuplar iyi sözlerle, iltifatlarla doludur. Cümleler daima «iki gözüm..», «ruhum» diye başlar.

Eve erkek geldiği zaman evde kadın mevcudiyetini hatırlatan hiç bir şeyin gözönünde bulunmamasını isterdi. Ne bir keman, ne bir ut.. Kadına ait bir gü-rültü, bir ses, bir ayak gürültüsü, bir topuklu terlik tıkdırsı olmasın. Meselâ misafir odasının üstünde beşik sallandığının dahi işitilmesini isterdi.

Kadınlar evden çıkarken mutlaka şemsiyelerini açmalıydılar. Ve peçenin örtülül olması şarttı. Hatta geceleri kullanılmak üzere bir «gece peçesi» usulü de koymuştu.

Bu meseledeki düşüncesini şöyle izah ederdi:

«Etrafın kadınlara benim gözümle bakacağımı bilsem sizi başı açık da çıkarırım amma ne yapayım ki bakışlarımız henüz medenileşmedi..»

70 yaşında delikanlı!..

İş hayatında gayet ciddi idi. Fakat zaman zaman bilhassa çete halinde dağda dolaşırken adamlarının mâneviyatlarını yükseltmek için onlara bir neşe avansı verdiğini olurdu.

Meselâ çetesinde 70 yaşını geçkin bir ihtiyar vardı. Bu ihtiyar çetecinin adı «Mehmet amca» idi. Niyazi beyin isyan ederek dağa çıkacağını duyan yetmişin geçkin Mehmet Amca hem silahını kapınca onun peşine takılmıştı.

70 yaşını geçkin olan bu hürriyet fedaisinin beyaz uzunca bir sakalı vardı. Bir ceylân kadar çevikti. Niyazi bey ondan bahsederken «70 yaşında delikanlı» tâbirini kullanırdı.

Hakikaten 70 yaşında delikanlı saatlerce koşar, bazan hiç yılmadan bütün gece sabaha kadar yürürdü. Eğer yağmur üç gün durmazsa Mehmet amca da üç gün iliklerine kadar ıslanmış bir halde gezerdi. Çünkü sıkı bir takibe tâbi tutuldukları için pek mecbur oldukları zaman ateş yakarlardı.

Bu 70 yaşındaki adamın hakikaten şaşılacak bir bünyesi ve neşesi vardı. Çetenin 20 yaşındaki efradından ayrı bir muameleye tâbi tutulmak istemez, geceleri nöbetini beklerdi. Nisancıydı.

Niyazi bey en tehlikeli zamanlarda bile arkadaşlarını neşelen-dirmek için:

— Mehmet amca.. Bir şarkı söyleyelim haydi.. derdi.

70 yaşındaki delikanlı ile lâti-

fe etmek en sevdiği şeyler arasındaydı.

Niyazi beyin fotoğrafa meraklı olduğunu yazmıştım.

Aşağı yukarı harekâтта bulunduğumuz sahanın her tarafının ve arkadaşlarının muhtelif resimlerini çektiymişti. «Mehmet amca» da resmini çekirtmesini pek ziyade severdi. Fotoğraf çekilirken amcanın yeri en ön sıranın ortasıydı. Oraya gelir, yatar gibi bir vaziyet alır, mavzerini dizine dayar öyle dururdu. Şayet fotoğraf için hazırlanıp, halka olunduğu zaman Mehmet amca ortada görünmezse Niyazi bey mutlaka:

— Aman amca.. Neredesin!.. Resim çekiliyor. Koş! derdi.

İhtiyarla ve çocuklarla konuşmasını pek severdi.

Sonraları bazan Resnede kendî yaptırdığı mektebe gider, talebe ile konuşurdu. Çocukları daima enerjili, mücadeleyle, hak aramağa, doğru söylemeğe teşvik ederdi. Resne çocukları da halk dilinde şarkıları söylenen, manilerle ismi geçen bu «masal adamı» ile ahabça konuşmaktan sonsuz bir gurur duyarlar. Küçük koltukları kabarırdı.

Hikmet Feridun Es

Cekoslovakya'daki düşman mallarının müsaderesi

Moskova 29 (R.) — Prag'dan bildiriliyor: Başkan Beneş düşman mallarının müsaderesine dair bir emirname imzalamıştır. Bu mallar harbinden zarar görenler arasında taksim edilecektir.

Endonezyalılarla müzakere

Londra 29 (R.) — Cavadan bildiriliyor: Holanda hükümeti Endonezyenlerle derhal müzakerelere girişilmesi emrini Batavya'daki Holanda makamlarına bildirmiştir.

AKŞAM

Abone bedeli

	Türkiye	Ecebe
Senelik	2800 kuruş	5400 kuruş
6 Aylık	1500 "	2900 "
3 Aylık	800 "	1600 "

Adres tedbiri için eli kuruşluk pul gönderilmelidir. Aksi takdirde adres değiştirilmez.

Telefonlarımız Başmuharrir: 20565
Yazı İşleri: 20765 — İdare: 20681
Müdür: 20497

Zilkade 23 — Hızır 178
İmsak Güneş Öle İktidat Ak Yurdu
E. 11.40 1.70 6.49 9.40 12.00 1.32
V. 4.49 6.29 11.53 14.49 17.08 18.42

İdarehane Babiâli civarı
Acımuşluk sokak No. 13

NELELER OLUCU?

Dünyanın en büyük incileri

Geçenlerde Amerikada Smithsonian enstitüsünün vitrinlerinin birinde küçük çakıl taşı boyunda inciler teşhir edilmiştir. Bu incilerin kutru 2 santimetreden fazla idi. Teşhir edilen inciler gerek boy, gerek eskilik itibarile emsalsizdir.

Yapılan tahminlere göre iri inciler en aşağı 100 milyon seneliklerdir. İnciler 1935 te Kansas'ta George Sternberg adında bir meraklı tarafından bulunmuş ve State Collège'e hediye edilmiştir. Kolejde incilere ehemmiyet verilmemiştir.

Geçende Sternberg incileri Smithsonian müessesesine götürmüştür. Burada meşhur âlimlerden Roland Brown incilere hayran olmuştur. Bu zatın söylediğine göre inciler tufandan evvelki devirde, o zaman yaşıyan, otuz santimetre boyunda istiridye azmanları tarafından yapılmıştır. Bu iri istiridyelere İnoceramus adı verilmektedir.

İnciler eskilik ve büyüklük bakımından eşsiz olmakla beraber elmasçılık bakımından kıymetli sınıftır. Çünkü terkip itibarile bugünkü incilere benzememektedir ve çok uzun müddet toprak altında kalmıştır.

Balık sürülerini gösteren alet

Fen âlemi, balıkçılığı kolaylaştırmak için yeni bir alet vücuda getirmiştir. «Balıkının Radar'ı» ismini alan bu alet balıkçıyı mütemadiyen yer değiştirmek suretile balık aramak zahmetinden kurtarmıştır. Son zamanlarda, New York civarında bulunan Long Island Sound'da bu aletle girişilen tecrübelerden gayet iyi neticeler alınmıştır.

Savaş günlerinde Radar'ın düşman gemilerini ve denizaltılarını tayin ve tesbit ettiği gibi, bu alet de aynı sarahatle su altındaki balıkları tesbit etmektedir.

Balıkının Radar'ı, bir kutudan ibarettir. Kutunun üzerinde bir kabin ve muhtelif aletler vardır. Sandal veya balıkçı gemisine bağlanan bu kutu, su seviyesine indirildiği vakit, suyun sahını tarayan büyük bir su sathile altı kadem derinlik arasındaki balıkları tesbit ve buldukları derinlikleri tayin etmektedir.

Yeni kumaşların imali için klâsik sanattan ilham alınıyor

Amerikan kumaş ve elbise desinatörleri son zamanlarda imal edecekleri kumaş ve elbiseler için New York'taki Metropolitan Müze'm'a giderek ilham almışlardır. Orada teşhir edilen kostümlerin içinde şunlar vardır: Eski Yunan küplerinin üstünde bulunan motifler, Mısır biyeroğliffleri, Arapça yazılar, Türk ve Alman kiremitleri, Fransız yağlı boyaları ve İspanyol modern heykeltraşisi. Bütün bu desen ve şekiller, asrî gece ve gündüz elbiselerini tezyin edecektir.

Müze ile kumaş desinatörleri arasındaki bu işbirliği, asrı ha-yatta eski zamanları hatırlatan harikulâde kumaş ve elbiselerin yapılmasına sebep olacaktır. Bundan bir sene evvel müzeğe çağırılan bir Amerikan desinatör, bölü grupu, bu davete memnuniyetle icabet etmiş ve derhal işe başlamıştır.

Son yapılan sergiyi, en eski desinatörlerden Lee Simonson açmıştır. Bu hususta söz alan Metropolitan Museum müdür muavini Horace H. F. Jane, şöyle demiştir: «Terzilik ile kumaş imalatı, birbirinden ayrılmaz. İşte bunun içindir ki, bazan modern sanayi istihsalâtile örümler ve terziler arasındaki zincir kırılmıştır. Bu teşhirin hedefi, bahsi geçen işbirliğinin rabitasını takviye etmektir.»

Böylece, sanat sahasında tam bir salâhiyet sahibi olan bu moda desinatörleri ve bunlara kolaylık gösteren müze müdürlüğü sayesinde, 40 asrîlik motifler, ideal Amerikan stilli olan, sade, canlı ve cazibeli kumaşlar süsleyecektir.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

KUŞ!...

O günü öğleden sonra işlerini çabuk bitirdiler. Ve hasta olan daire amirinin evinde ziyaret etmek için dışarı çıktılar. Hepsi koyu elbiseler giymişlerdi. Zira daire amiri böyle şeylere son derecede ehemmiyet verirdi. Burnundan düşen bin parça olacak derecede aksi, üzümünden çok fazla ciddi bir adamdı. Emirindakilere göz açtırmazdı. Bugün de maiyetindeki memurlar kaza be-â savmak kabildinden onu ziyarete gidiyorlardı.

Sokak kapısının ziline amirinin muavini ancak parmağının ucu ile bastı. Bir heykel sessizliği içinde gelip kapıyı açan hizmetçi onları bir takım loş koridordan geçirdi. Ve nihayet bir odaya soktu.

Aksi amir işte burada yatıyordu. Oldukça sararmıştı. Tıraş uzamıştı. Ortadaki kapıları açık, içiçe iki odanın birinde yatıyordu. Ziyaretçiler arka arkaya avcı kolu sırasına odaya girdiler, yatağın önünde reveranslar yaptılar. Rahatsız etmemek için hastanın elini sıkmadılar. O da yatığı yerden gayetle hafif hareketlerle selamlara mukabele etti. gözleri ile onlara boş iskemleleri, oturulacak koltukları işaret etti.

Yanyana dizildiler. Bütün ziyaretçiler namına muavini beys dile gelerek daire amirine nasıl olduğunu sordu.

Ve hasta, yatağında bile aksi tonla, o meshur amir sesi ile: — İyiceyim!.. dedi.

Uzun bir müddet süktü!.. Hizmetçi tepsi içinde kahveleri getirdi. Aynı derin sessizliğe ve onları tanımadığı halde garip bir sezişle evvelâ beyefendinin muaviniinden başyarak tepsiyi hepsinin önüne tuttu. Kahveleri hiç giürtülmeden, küçük bir şapırtı bile çıkarmamak için dudaklarının en ölümlü hareketlerle içtiler.

Bu esnada sokak kapısı çaldı. Sessizlik içinde kapının zill epeyce giürtüldü.

Birdenbire kapısı açık olan bitişik odanın bir ses yükseldi: — Macit!.. Gözün kör olsun!.. Niçin bu kadar geç kaldın?.. Utanmaz herif!.. Macit, Macit!..

Bu ses ziyaretçileri hakikaten müskül bir mevkî düşürmüştü. Zira amirlerinin ismi Macitti. Ve bu evde ondan başka da Macit yoktu. Karısının böyle bağırdığını?..

Ses hâlâ içeriden devam ediyordu: — Macit!.. Gözün kör olsun!.. Arkadaşlarının kendisinden «vaynaktır!..» diye bahsetmelerine rağmen içeride en cingözü olan vezmedar şöyle eğilip bitişik odaya baktı. Orada tavanda bir papağan asılı idi. Böyle bağırın da o idi. Esasen biraz sonra da hasta izahat vermek lüzumunu duydu:

— Kör olasıca kuş..

Ve hayvanın yaptığı soğuk testri gidermek için konuşması mecbur oldu. İşleri sordu. Hangilerinin bitirilmiş, hangilerinin henüz bitirilmemiş dairesi dair izahat aldı.

Fakat beş dakika geçmiş veya geçmişti ki içeriden deminki ses yükseldi: — Macit!.. Kör olasıca herif!.. Macit!.. Hizmetçinin arkasından mütafa koşmalı..

Ziyaretçiler yine soğuk bir düş yapmış gibi oldular. Muhasebeci bu papağanın gayet nadide, hafızası pek geniş, bir çok cümleleri akında tutan bir Pasifik papağanı olduğunu daire amirinin bizzat kendi ağzından işittiyini hatırladı.

Ve içerideki odada hayvanın çatur çatur konuşması da bu sözlerin tamamıyla doğru olduğunu çok iyi göstermekte idi. Netekim muzip kuş biraz sonra yeniden başladı. Bu sefer o kibrili, o burnu havada, o aksi daire amirine şurnları söylüyordu: — Macit!.. Macit!.. Gel çorabımı giydir!..

Daire amirinin bütün ev hayatı kuşun ağzından iştiliyordu. Hayvan, Macidin karısının konuşmasını olduğu gibi kaptırmıştı.

Şimdi de avaz avaz şöyle haykırmakta idi. — Macit!.. Macit!.. Gel korsamı sak!..

Hasta, yatağında leblebi gibi terler dökmeye başlamıştı. Ziyaretçiler bu vaziyete bir çare bulmağa düşündüler.

Muhasebeci: — Beyefendi!.. Lâkin hiç sarılmamışsınız, hamdolsun!.. Çehreniz hasta çehresi değil efendim!..

Diye vaziyetin tamamile aksine bir hikmet savurdu: — Amirnin muavini: — Evet!.. Evet!.. Hiç sarılmamışsın!.. 41 kere maşallah, diye bu fikre iştirak etmekte gecikmedi.

— Bilmem ki!..

Diye mukabele ederken hınzır kuş içeriden zevcesinin tonu ile seslendi: — Macit!.. Macit!.. Gel sigaramı yak.. Çorabımı giydir!..

Gelmiş pek az olduğu halde hemen müsaade isteyip çıktılar. Zira biraz daha kalmış olsalardı, belki de bu evin bir çok sırlarını, o girtekte asıfı astık, kestiği kestiği geçinen amirinin karısına karşı vaziyetini istemeyerek öğreneceklerdi.

Üstelik amir de baygınlıkla geçirdiyordu. Üç gün sonra hasta, şirkete döndü, iyi olmuştu.

Fakat artık eskisi gibi emredemiyordu. Mağup bir tavırdı. Kâtiplere bile aşağıdan alıyordu.

Bir kuş onun bütün otoritesini yıkıyordu. (BİR YILDIZ)

BULMACA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı: 1 — Oomobl deposunun şefi. 2 — Sinirlilik. 3 — Bir Musevi kadın ismi - Bulaşkan. 4 — Albabemizin başlangıcı - Kasabın sattığı şey. 5 — Tıraş bıçağı - Tersî orta Asya'da bir irmak. 6 — 30 gün - Bir erkek adı. 7 — Problem - Bir renk. 8 — Verme - Rümuzla anlatma - Rey. 9 — Tersî nüfuz ve kudret sahibidir. 10 — Duyuluyor.

YENİ YAYIN

KABIZLIKTAN KURTULMANIN ÇARELERİ ve FİZİK VE MEKANİK TEDAVİLERİ

Lokman Hekim bu namda çok faydalı bir kitap yazmıştır. Milyonlarca insanı gündün güne pek fena hastalıklara ve hattâ (apandisit) e uğratan inatçı pekliliği ilâz olarak bir takım usullerle iyi eden bütün bilgileri hiç okumak bilmiyen cahil insanların bile anlayacağı tarzda yazmıştır. İdman ve spor yapanları da ilgilendiren bu kitabı herkese hararetle tavsiye ederiz. Fiatl (30) kurustur. İstanbul Divanyolu No. 104.

Mühim bir talim ve terbiye meselesi Doğuştan zeki ve kabiliyetli çocukların terbiyesi

Amerikada bu kabil çocuklar süratle inkişaf ettirmek için hususi bir program tatbik ediliyor

Bir Amerikan mecmuasından: Amerikan öğretmenleri üstün bir durum gösteren çocukları, gerek kabiliyet ve gerekse zekâ bakımından tam mânasile inkişaf ettirmek gayesiyle en iyi usulü aramak hususunda ötedenberi alâka gösteriyorlar. Kabiliyetli çocuklar, demokrasinin en büyük varlığını teşkil etmektedir. Müstaktil neslin başkanları, umumiyet itibarile bu guruptan çıkmaktadır.

Harikülâde bir zekâyâ sahibolan bir çocuk, daima kolay ayırdedilemez. Hususî bir şekilde göz önünde tutulmazsa, bu guruptaki kabiliyetli çocuğu ayırdetmek imkânsızdır. Çünkü okullarda yapılan denemeler ekseriya bunların yüksek kudret ve kabiliyetlerini tam mânasile ölçebilecek mahiyette değildir.

Ekseriya doğuştan zeki ve kabiliyetli olan çocuk, vücut itibarile de yaşlarından daha uzun boylu ve cüsselli olur. Aynı zamanda, içtimai muavazenesi de diğerlerine nazaran daha üstündür.

Bazı öğretmenler, doğuştan zeki ve kabiliyetli olan kimseler için çok seri bir program usulünü ve yahut da programa ilâve olarak ders verilmisleri sürmekteyler. Bu iki usule «sürat sağlamak ve zenginleştirme» ismi verilmektedir.

Daha modern öğretmenler müstesna, dimağların bir araya gelmesini temin edecek olan hususi sınıflar ileri sürmektedirler.

Doğuştan zeki ve kabiliyetli olan talebeye sırasına göre bir veya iki sınıf atılmak en basit usullerden biridir. 80 senedenberi Birleşik Amerika'da tatbik edilmekte olan bu usul, hâlen en çok rağbet gören metodu teşkil etmektedir. Okul mekanizmasında hiçbir değişikliğe sebebiyet vermeyen bu usul, zeki ve kabiliyetli olarak doğan çocuğu bir an evvel hayata atılmak imkânını vermektedir.

Lâkin, sürat sağlanmanın kusurları daha çok göze çarptığı için müstesna zekâyâ sahibolan çocuklar için muhtelif zenginleştirme metodları inkişaf ettirilmektedir.

Zenginleştirme usulleri büyük mikyasta değişmektedir. Müteaddit okullar, okuma haricinde hususî not defterleri hazırlayıp, hususi araştırmalar yaptıkları mevzular üzerinde arkadaşlarını tenvir edebiliyorlar. Yüksek kabiliyetli haiz olan talebe gurupu, ders esnasında ilâve olarak diğer mesele ile meşgul olurlarken, diğerleri de vaziyetlerini islah edebilirler. Bu metodu tam mânasile tatbik edilebilmek için, sınıftaki talebelerin muhtelif mevzulara göre, muhtelif guruplara ayrılmaları lâzımdır. Meselâ, el yazısı ve telâffuzu zayıf olan okulların tabii duruma göre zayıf olan diğer okullarla bir gurup vücuda getirilmelidir.

Birleşik Amerikanın ikinci en büyük şehri olan Şikago'da, okullar için fevkalâde bir zenginleştirme usulü tatbik edilmektedir. Buradaki okullarda zekâ, beden ve içtimai inkişaf bakımından aynı seviyede bulunan okullar daha üstün sınıflarda yer almaktadırlar. Diğer taraftan, böyle bir durumda bulunanlara, komitelerde ve diğer kuliplerde faaliyette bulunmalarına müsaade edilmektedir.

Şikago şehri, doğuştan zeki ve kabiliyetli olan çocuklar için birinci sınıftan mezun oluncuya kadar bir önderlik servisi temin etmiştir. Netekim, okul sınıflarında normal talim ve terbiyeyi takviye edecek her türlü levazım mevcuttur. Her okur, okuma ba-

kımindan istediğini seğebileceği gibi, hususî projelerin inkişafında münferit veya gurup halinde olarak hususî öğretmenlerin verecekleri derslere iştirak etmektedir.

Gene Şikago'da Winnektâ plânı ismi altında bir zenginleştirme usulü mevcuttur. Plân, Şikago'ya yakın olan Winnektâ şehrinde tatbik edilmeğe başlandığı için bu isim verilmiştir. Bu plân sayesinde aynı zamanda sürat de sağlanmaktadır.

Altıncı sınıfa kadar okul dersleri ikiye taksim edilmiştir. Birinci kısım, içtimai talim ve terbiye, ikinci kısım da hesap, okuma, yazma ve telâffuz derslerine hasredilmiştir.

Hesap, okuma, yazma ve asire gibi derslerde olgunlaşma keyfiyeti, doğrudan doğruya okurun süratine terk edilmektedir. Ancak müesses bulunan normal seviyeler haricinde icraatları denemektedir. Netekim okur kendisini denemeye hazır hissettiği vakit, öğretmeni tarafından imtihan edilerek sınıf geçirilmektedir. İçtimai talim ve terbiye de çocuğun iş birliği, teşebbüs ve birbirleriyle bağı olmak bakımından kudretini inkişaf ettirmektedir.

Hususi sınıflara karşı olan ihtiyaç, doğuştan zeki ve kabiliyetli çocukların bir arada öğretime tabi tutulmasının lâzım geldiğine inanan öğretmenler «doğmuştur».

Bu tipteki tedrisatın müstesna bir nümunesi Los Angeles — Kaliforniya — teki halk okullarında kabiliyetli çocuklara hasredilen «Fırsat sınıfları» teşkil etmektedir.

Meselâ, buradaki okulların beşinci ve altıncı sınıflarında 4 şubesinde bir gurup vücuda getirilmektedir. Lâkin, gurup teşekkül edince okur, mensubolduğu sınıfı derhal unutmaktadır. Ve gurup, tam mânasile bir sınıf halini almaktadır. Burada telâffuz, gramer gibi dersler ihmal edilmemekle beraber, bu sahada çok ısrar etmek keyfiyeti lüzumsuz görülmektedir. Resmî ders, vazife ve ezberleme usulünü ihtiva etmeyen bu gibi derslerde öğretmen, doğrudan doğruya okulların tecrübelerini takviye etmeğe çalışmaktadır.

Sınıfta bellibaşlı bir tecrübe sahası ayırdedilmektedir. Meselâ, guruplardan biri, Los Angeles'ın neden bütün sularını dağlardan ve çöllerden getirmek zorunda kaldığı meselesini araştırmakla meşgul oluyordu. Pek tabii olarak, bu araştırma neticesinde umumi olarak sular hakkında bir fikir sahibi olmak imkânı sağlanmaktadır. Bu mesele üzerinde yapılan incelemeler, su kontrolü ile meşgul olanlara bile gayet faydalı olmuştur.

Bundan sonra da verilen bir karar üzerine çocuklar, Los Angeles'ın tarihi ile ilgili hikâyeleri yazmağa başlamışlardır. Böyle bir eseri vücuda getirmek için 29 hikâye ve birkaç tane şiir kabul edilmiştir. Eser vücuda gelinece, bütün okullara dağıtılacaktır.

Bu arada çalışmak âdetlerinin inkişafı, bu gibi gurup projelerinde en ehemmiyetli amiller teşkil etmektedir. Lâkin, her talebenin kendisini pek yakından alâkadar eden mevzu üzerinde çalışmasına fırsat verilerek hususî kabiliyetli inkişaf ettirilmiştir. Bu arada resim çizmek, yağı boya ile uğraşmak veya model yapmak gibi, alâkadar olduğu sahada tamamen serber bırakılmaktadır. Kültür - fizik'e de bilhassa önem verilmektedir.

Yazıda isimleri geçen hususî programın tatbik edilmesi, yalnız küçük

İngiltere'de yeni bir okutma vasıtası: SINEMA

İngiltere'de Eğitim Bakanlığı öğretici filimler için bir program yaptı

Tanınmış bir İngiliz muharriri yazıyor: Geçenlerde Eğitim Bakanlığı tarafından öğretici filmlerden bir program yapmak fikri ortaya atılmıştı. Bunlardan ancak birkaçı yapılabılmış de bu, arzu edilen sahada ilk adım atılmış olduğunu göstermektedir.

Son zamanlarda tedris işleri akademik ellerden, pratik nazariyata geçmeye başlamıştır. Bugünkü dünya adamı, gazetelere, radyoya, filme ve ilânlara okul sınıfında dinlediklerinden daha çok ehemmiyet vermektedir. Sokak ilânı kalemden daha kuvvetli olmuştur.

Bugünün dünyası, elde edilebilen en iyi vasıtalarla bilgilenmiş vatandaşlara ihtiyaç göstermektedir. İngilteredeki istihbarat bürolarile büyük sanayi müesseseleri halkı aydınlatmağa yardım edeceklerdir. Muhakkak ki, milli eğitimle birlikte sıhhat, iyi nakliyat, iyi yaşayış tarzı hakkındaki bilgiler de birlikte tekmül edeceklerdir.

Dokümanter filmin doğuşu

Sinemanın, maarifiye kullanılması fikri yeni değildir. Zira harben çok seneler evvel birçok maarifiler bunu ders esnasında sınıf malzemesine ilâveten kullanmak lüzumunu üzerinde durmuşlardır. Bu fikir o zaman yeni, fakat her akademik proje gibi pahalıydı. Bununla beraber devlet bazı propaganda ve tedris mahiyetindeki mesajları için filmin iyi bir vasıta olabileceğini kabul ederek bu yolda birçok yetiştirici filmler vücuda getirtti.

Böylece İngiltere'nin dokümanter filmi imparatorluk ticaret cemiyetiyle başladı ve posta idaresine oradan da gaz, yağ ve kimya sanayine geçti. Sinema makineleri olan birkaç okul ise bunun hayret verecek derecede iyi ve istikbal çok sağlam bir tedris vasıtası olabileceğini kabul ettiler.

Fakat bu şekilde tedrisatın henüz o zamanlar tamamen inkişaf ettirilmesi mümkün olamadı. Zira malzeme ve teçhizat son derece pahalı idi ve bilhassa sessiz film de istenilen neticeyi katı olarak veremiyordu. II. cihan harbine kadar bu mesele hep muallakta kalmış gibiydi.

Harb, ihtiyaçları çoğaltan ve aynı zamanda da bütün ihtiyaçlara çare bulan bir hâdisedir. İngilterenin silâhlı kuvvetlerinde talim ettirilecek birçok acemileri, İstihbarat Bakanlığının da, haberiyle vermekle mükellef milyonlarca vatanadaşı vardı. Nihayet film asıl sahasına girdi. Geniş anlamda belki vazifesi öğretici olmakla beraber karşılığında en büyük ihtiyaç, halka malûmat vermesiydi. Merkez filim kütüphanesinden filmler akımya başladı. İstihbarat Bakanlığında senede yirmi milyonluk bir sevirici kütlesine hizmete koyulmuştu. Bu seviriciler, sinemalardan haric olmak üzere fabrika kantinlerinde, köy odalarında, ticari birlik kuliplerinde ve pasif koruma merkezlerindeydiler. Bunların gayesi, işten kaçarak bir rüya âlemine dalmak değil, yeni bilgiler edinerek bizzat kendi fikirlerini de bu harbe memleketeye yardım etmek olmuştur.

Bu hâdisiye, maarifelleri çok düşündürdü. Sinemaya diğer görüş vası-

topluluklarda değil, fakat büyük şehirlerde bile oldukça zorluğa yol açmaktadır. Okullarda bu gibi programlar tanzim edilirken, hayatlarında başaracakları göze batacak icraatta en önemli bir âmil teşkil edecek olan ferdi talim ve terbiyenin hiçbir suretle ihmal edilmemesi lâzımdır.

Eğitim Bakanlığının faaliyetinde

İlerdeki inkişaf ne istikamet alırsa alsın, Eğitim Bakanlığının bunlara tam mânasile yardımı hazırlanmıştır. Geçenlerde bir öğretici vasıtalar müşavirliği ihdas olunmuştur. Aynı zamanda tedris mahiyette olmak üzere 12 filmin de hazırlanmasına başlanmıştır. İleride görüleceği gibi mevzular, çok geniş sahalardan seçilmişlerdir.

Eğitim Bakanlığının tarafından bu filmlerin himaye edilmesi leriye atılmış önemli bir adımdır. Şüphesiz ki, bu kararın verilmesinde İstihbarat Bakanlığının filimelliğinin çok büyük rolü olmuştur.

Ede bulunan mevzular şunlardır: ÇOCUK TETKİKİ — Bu bir sınıf filmi değildir. İleride vaziyetin imkân verdiği nispette öğretmen mesleğine gireceklerin yetiştirilmesinde büyük bir yardımcı dokunacaktır. Bunda çocukların meyilleriyle hal ve hareketleri tetkik edilecek, onların hep beraber oldukları hâdiseler meydana konaacaktır.

MAHALİL TETKİKLER — Bu filmin öğretmen ve çocukları beraber mahallî mevzular üzerinde aydınlatmaktadır. Bundan maksat mahallî bir tetkikin ne demek olduğu ve çocukla haric âlem arasındaki münasebat şekillerini anlatmaktır.

İÇİNDE YAŞADIĞIMIZ EV — Bu İngiliz evlerinin yapı tarihi ve zamanla değişmelerinden ibarettir.

ROMALILAR EVELLİ İNGİLTERESİ — Bu, Romalılar istilasından evvelki hayat tarzının tetkikidir. Bunun gayesi etrafta ve müzelerde görülen antikaların tarihî kıymet ve mânalarını belirtmektir. Ayrıca bu eski tarihin bugünkü İngilizler üzerinde bıraktığı dil, bünye ve sanayi tesirlerinin tebarüz ettirilmesidir.

ORKESTRA — Bunda muhtelif musiki âletlerinin birbirlerle olan münasebetleri, muhtelif âletlerin toplanarak nasıl bir senfonik orkestra meydana getirdikleri izah edilmiştir.

Bu filmler vasatı olarak yirmi dakika devam edecek ve tedrisat için ana hatları teşkil edeceklerdir. Bunlara ilâveten ileride ders programına bağlı filmlerle muayyen bir dersin tafsilâtına ait filmlerin de yapılacağı muhakkaktır.

Filmlerin dağıtım sistemi henüz kâtilmemiş olmakla beraber istihbarat Bakanlığının metodlarının takibe dilediği tahmin edilmektedir. Bu Bakanlık bütün müteffik mıntakalara bedava dağıtımında bulunduğu için Eğitim Bakanlığının da İstihbarat Bakanlığının teşkilâtından istifade edebileceği umulmaktadır.

İngiltere maarifi âleminde büyük bir mânası olan bu iki Bakanlığın kombine çalışması, İstihbarat Bakanlığının filim şubesi merkez Filim kütüphanesinin istikbalinin ne olacağı meselesini meydana çıkarılmaktadır. Halka büyük bir öğretici kuvvet olarak telâkki edilen şeylerin yine halk menfaatine vazife alacağı ümid edilmektedir.

Mısır - Filistin hududunun tel örgüsü gerilecek

Kahire 29 (A.A.) — Mısır ile Filistin arasındaki hududa tel örgüsü çekilecektir. 250 kilometre uzunluğunda olacak olan bu mania, uyuşturucu maddeler kaçakçılığı yapan kimselerin ve soğradan Filistin'e geçmek niyetile Mısır'a kaçak olarak girmek teşebbüsünde bulunan Yahudileri yakalamaya yarayacaktır.

MUKADDES YALAN

Yazan: Leon Malicet Çeviren: (Vâ - Nû)

Tefrika No. 19

Kadın cevap vermedi. Sorgu hâkimini, ısrarla: — Öyle değil mi, madam? — Tabii!.. Zannederim. — Bu akşam kendisini görüp onunla konuşunuz mu? — Pek az. Ev sahibi olmak sıfatile meşgulümdüm. O da nişanlısıyla meşguldü. — Acaba, gamli ve dalgın bir hall var mıydı? — Onu benim kadar siz de gördünüz. Bu gece zarfında, neşeli gençlerin basına geçmiş, hora tepiyordu. — Orası öyle. Fakat siz? Pek daha az neşeli görünüyorsunuz, madam. Acaba, bir şey canınızı mı sıkılıyor?

Şato sahibesi biraz bozuldu. — Aldanıyorsunuz, efendim. — dedi. — Hiçbir sıkıntım yoktu. — İsrar edilişinden dolayı özür dilerim. Fakat, sizden alabileceğimiz her hangi bir malûmat bize fayda verecektir. Demin bize söylediklerinize nazaran, bay Reynald'la biraz konuşabilmisiz. Halbuki ben aksini zann-

nediyordum. Epey uzun konuştuğunuz sanyordum. — İhtimal aldanyorsunuzdur. — Öğrenmek istediğim, şudur, madam: Acaba, bay Reynald'la kişlik bahçede bir münakaşaya tutuştunuz mu? — Madem ki biliyorsunuz, niçin soruyorsunuz? — Sizin bunu saklıyacağınızı aklından geçirmemişim. — Kadın doğruldu. — İhtiyatlı olacak, ne varmış, rica ederim? — Bir kere daha yanılıyorsunuz! Bay Reynald'la münakaşa ettiğiniz duyuların bize söylediklerine göre, bahçeye siz bir kapıdan çıkmışsınız, o bir kapıdan çıkmış. Öyleyse kol kola değilmişsiniz. Bu bastı gibi görünen bir cihet amma, ehemmiyeti var. — Keşke arkamda casus bulduğunuz bana haber verseydiniz, bu hem mahrem, hem faydasız suallere cevap vermek hususunda dikkatli davranırdım. — Takındığınız bu tavırdan dolayı teessüs ederim. Ben başka türlü muamelelere sevkdiyorsunuz. Kapıcı ce-

vaplarınız, şaşkınlığınız, her şeyi tamam söylemişsiniz, siz ağır bir yük altında bulunuyordunuz. Kadın bir kahkaha etti: — Vay, vay! Ben ihtiam ediyorsunuz galiba? Acaba ne yüzden olduğunuz öğrenebilir miyim? — Sizin de akinza gelyordur. — Temin ederim ki katiyen. — Öyleyse, size bir ipucu vereyim, madam. Bîş Bay Reynald'ın kaatillini biliyorsunuz. Kadın, istintak hâkiminin yüzüne hiçbir şey anlamıyormuş gibi hayretle baktı. Erkek, sözünü bitirdi: — Bay Reynald'ın metresi öldürdü. Kadın, bağırarak istediye de sesi gırtlığına tıkanmış. Koltuğuna tekrar çöktü. Lâkin gözlerinde öyle bir dehşet ifadesi vardı ki, nazarıları dondu kaldı. Göz kapakları kapanmadı. Bu istintakin başındanberi kavriyamadığı vaziyeti, şimdi artık anıyordu: Şüphe altındaydı. Şüphe bile değil! Ona şöyle diyolar: «Sen, o adamın metresiydin. O seni terketti. Sen işrap çektin. Senin zannedildiği gibi, namuskar bir kadın olmadığın biliyorsun. Cürme doğru adım adım ilerledim! Ve onun, kaatil olduğun iddia ediyorlardı. Demek, aşkı yüzünden buralara kadar sürüklendiğin. Ah, şu anda yerler yarılsa, yerin dibine batabilge. Ölse, ıstırapları nihayet bulsa. Utançlardan

— Bir sorgu hâkiminin suallerine cevap vermek mecburidir. — Öyleyse lütfen söyleyiniz. Bay Reynald'la bu akşam, hususî parka niçin çıktınız? Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

— Bir sorgu hâkiminin suallerine cevap vermek mecburidir. — Öyleyse lütfen söyleyiniz. Bay Reynald'la bu akşam, hususî parka niçin çıktınız? Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

— Bir sorgu hâkiminin suallerine cevap vermek mecburidir. — Öyleyse lütfen söyleyiniz. Bay Reynald'la bu akşam, hususî parka niçin çıktınız? Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

— Bir sorgu hâkiminin suallerine cevap vermek mecburidir. — Öyleyse lütfen söyleyiniz. Bay Reynald'la bu akşam, hususî parka niçin çıktınız? Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız? — Kadın, kızardı; fakat cevap verdi: — Sıcak basmıştı. Kendimde bir fenalık hissettim. Reynald'ın koluna niçin çıktınız?

Trablusgarb'a neden çok ehemmiyet veriliyor?

Bu memleket çok zengin değildir, fakat stratejik bakımdan büyük kıymeti vardır

Son harbe ismi çok geçen Tobruk limanı

İtalyan müstemlekelerinin Akabe'tinden bahsedilirken, üzerinde en çok durulan yerlerden biri de Libya, yani Trablusgarptır.

İtalyanlar, hiç olmazsa Libyanın İtalyan işçilerine çalışma sahası olmak üzere kendilerine bırakılmasını ısrarla istemektedirler.

Libyanın İtalya yarımadasına çok yakın bulunması ehemmiyetini arttırmaktadır. Libya üzerinde Ruslardan başka Arap âlemi de İstekleri sürmektedirler. Bingazı'nın Mısır'a bağlanmasını, geri kalan kısmın da müstakıl bir Libya devleti olarak ilân edilmesini istemektedirler.

Libyada birçok gizli servetler saklı bulunduğu iddia edilmektedir. 1,780,000 kilometre mtrabba araziye ve 2,000 kilometre uzunluğunda bir sahaya malik olan Libya bölgesi en eski zamanlardanberi birçok istilâlara uğramıştır. Hatta Libyanın ağaçları, altın elma yetiştiren bir bölge olduğuna dair eski bir efsane vardır.

Libya sâhillerine ilk olarak yerleşenler Fenkeller'dir. Trablusgarp şehrinin kurucuları onlardır. Müteakiben Yunanlılar, Bingazı bölgesinde Ceryen'e bugünkü ismi Bingazı olan Berenice' ve Apollonie'yi kurmuşlardır. Müteakiben bu bölgeler ve şehirler sırasıyla Kratacanın, Mısır hükümdarları Ptolemelerin, beşinci asırda Vandal'ların, İspanyolların, Malta şövalyelerinin ve 1550 senesinde Türklerin eline geçmiştir. O tarihten 1911 senesine kadar Libya ile Bingazı bölgesi Osmanlı hâkimiyeti altında kalmış, Trablusgarp harbi neticesinde İtalyanın hâkimiyetine geçmiş ve ikinci dünya harbi neticesinde mareşal Rommel orduları Montgomeri ordusu tarafından katli bir hezimet uğratılarak İngilizler tarafından istilâ edilmiştir.

Libyanın serveti hakkında efsaneler ne derse desinler, tabiat bu yerleri verimli bir bölge yapmamıştır. İtalyan muhacirlerinin Mussolini tarafından Libyada yerleştirilmesi neticesinde son yıllık senede nüfus 5peyce artmıştır.

Meselâ 1911 senesinde Trablusgarp şehrinin nüfusu 20,000 kişiden ibaret iken 1940 senesinde 38,000 İtalyan, 18,000 Yahudi, 5,000 Yunanlı ve Malta'lı olmak üzere 100,000 bulmuştur. Eski Trablusgarp şehrinin yanında, yeni bir şehir kurulmuştur. Trablusgarp şehrinin haricinde, Afrikanın en geniş hürmalık bölgesi ötesinde küçük çiftlikler halinde zer'edilen bir ova vardır.

Bingazi bölgesi

Bingazi bölgesi birçok vadiler ile

doludur. Bu bölge, Trablusgarptan daha ziyade ziraate verimli ve elverişlidir. İtalyanlar, bu bölgede kurdukları nümüne çiftliklerinde son senelerde 30 bin muhacir yerleştirmişlerdir. Çiftlikler, Bingazi mntakasında cereyan eden kanlı muharebeler neticesinde harap olmuşlardır.

Elektrik cereyanıyla ışıllyen tulum-balar, nümüne çiftliklerine günde 50 metremikâbi su veriyordu. Bazı ziraat sahaları da arzeiyen kuyuları vasıtasıyla sulanmakta idi. Bu arzeiyen kuyuları saatte 350 metremikâbi su veriyorlardı. Fakat Libyanın ekonomisi ziraat değildir. Libyada bazı endüstriler kurulmuştur. Bu endüstriler, mütevazı olmakla beraber enteresan olmaktadır. Bunlar, alkol, bira, buz, kiremit fabrikaları, elektrik santralleri, mekanik atelyeler gibi şeylerdir.

Libyanın yeraltı servetlerine gelince, ikinci dünya harbinden evvel yapılan araştırmaların neticeleri pek o kadar verimli olmamıştır.

Bununla beraber bazı yerlerde demir, kömür, fosfat, manganez, linyit, mermer ocakları bulunduğu meydana çıkmıştır.

Stratejik ehemmiyeti

Libya mntakası servetinden ziyade stratejik bir kıymet ve ehemmiyeti halzdir. Tunistan Mısır hududuna kadar 1822 kilometre uzunluğunda bir otomobil şosesi uzanmaktadır. Bu yol, bir huduttan öteki hududa askerlerin nakil ve sevkini kolaylaştırmaktadır. Fakat memleketin iktisadiyatı da bu uzun şose-den büyük faydalar sağlayacaktır.

Şose beton olup beş metre genişliğindedir. Ayrıca bu şosenin her iki tarafında birer metre genişliğinde, devlere ve nakil hayvanlarının gidip gelmesine mahsus birer kısım da mevcuttur. Bu şose, 100 milyon lre'ten fazlaya mal olmuştur. Sulh zamanında, Tunistan Mısır'a gidecek seyyahlar, bu yolu takibedecektir.

Otomobiller, saatte 60 kilometre katetmek şartıyla bu yolu iki günden daha az bir müddet zarfında katadecektir.

Libyanın mühim bir serveti daha vardır. Bu servet, müstesna bir güzellikte olan eski eserleridir. Bu âsarı atkayı görmek istiyen seyyahlar, Şimali Afrikada kanlı boğuşmaların cereyan ettiği muharebe meydanlarında duracaklar, oradaki mezarlıkları, kum yığınları altına gömülü tank, top enkazını görecektir.

GAİP ÇOCUK ARANIYOR

Yan tarafta fotoğrafı yapışık oğlum 8 - 9 yaşlarında Sabri Kara 14/8/945 tarihinden beri kayıptır. Nerede olduğunu bilenler insaniyet namına aşağıdaki adrese bildirmelerini rica ederim.

Adres: Paşabahçe'de İspirto fabrikası İspirto kısmında Mehmet Kara

Gömlük

BİRİNCİ SINIF GÖMLEKÇİ
Sirkeci Hamidiye cad. 27
Tel: 20096

İhtira İlânı

«Bira imalinde genç buketlerin ayrılması için usul ve alet» hakkında alınmış olan 23. 6. 1932 gün ve 1385 sayılı ihtira beratı bu defa mevkil file konmak üzere ahare devrünefereğ veya icar edileceğinden talip olanların, Galatada İktisat hanında, Robert Ferriye müracaatları ilân olunur.

Cocuk hekimi doktor

Ahmed Akkoyunlu
Taksim - Tallımhane palas.
Telefon: 82627

İstanbul Yatılı Tıp Öğrenci Yurd Müdürlüğünden:

1943 - 1944 ders yılı sınavlarında kazanamıyarak sınıfta kaldıklarından bir sene müddetle muvakkaten yurttan çıkarılmış olup 1944 - 1945 ders yılı sınavlarında kazandıklarından Yurda gelmeleri icabeden yatılı tıp öğrenci yurdu öğrencilerinin en genç 10 kasım 945 gününe kadar Yurtta bulunmaları bu tarihten sonra gelenlerin Yurda alınmayacakları ilân olunur.

Bingazi şehrinde yeni tiyatro binası

Harb sonu dünyasında fen işleri

En seçkin bilginlerden müteşekkil bir dünya fen komisyonu kurulması isteniyor

New-York Times gazetesinin fen mütehassısı yazarı: Biz insanlar, sıyasi işbirliğine hazırlandığımız bir sırada, bütün memleketler arasında büyük miktarda bir işbirliğinin ameli gösterişine ihtiyacımız vardır. Bu, içtimal birliğin bir rüyadan ibaret olmadığını gösteren bir işbirliği olmalıdır. Böyle bir isteği tahakkuk ettirmek için de, milletlerarası bir araştırma organizasyonu kurmak ve idare etmekten daha iyi bir başlangıç olmaz. Böylece, dünyada işbirliğine karşı bir alışkanlık başgöstermiş olur.

Normal zamanlarda, milletlerarası toplantılara iştirak eden 250.000 fen adamı, din, ırk, milliyet ve sıyasi itikat hakkında hiçbir sual sormuyordu. Yüksek bir talim ve terbiyeye tabi tutulan bu erkek ve kadınlar, yarımkı maddi dünyaya şekil veriyorlar. Bunlar, serbestçe bildiklerini beşeriye hasrediyorlar. Bunlar; müşterek ve dâvada ihtirasların, haksız hükümlerin ve şahsi menfaatlerin yokedilebileceğini; beşeriyet ve dünya şeraitine uygun olarak düşünilebileceğini göstermişlerdir. Harb sonu dünyasının sıyaset meseleleriyle meşgul olduğu müddetinde, dünya çapında bir araştırma ihdas etmemiz bahis mevzuu olmaktadır. Bu araştırmalar, içtimal maksatla ve bütün memleketler tek bir yüksek iktisat, entellektüel seviye ve bütün insanlara ilim adamları tarafından gözetilen müşterek hedefi sağlamak yolunda fennî beslemektir.

Fen âleminde başgöstererek herhangi bir değişiklik, tımmal değişiklik demektir. Elektrik irtibatı, katran kimyası ve umumî cepheden mühendislik, bu bakımdan bize birçok şeyler öğretmiştir. Araştırma yolu ile meydana getirilecek içtimal değişiklikler tımmal edilmelidir. Bu da, daha çok işbirliği ve sıyasi aksiyonun bariz bir emaresi demektir.

Yapılacak ilk şey, tabii ve içtimal ilimlerle meşgul olan en seçkin bilginlerden müteşekkil bir dünya fen komisyonunun kurulmasıdır. İleri sürülen bu bilginlerin sayısı 500 ü geçmeyecektir. Bunlar Birleşik Amerika ve İngilterenin en yüksek mahkemelerinde vazife gören hakimler gibi, liberal bir esas dahilinde ücret almamalıdır. Bunların 10 seneden fazla çalışmamaları lazımdır. Böylece, gençliğin teşebbüsünü ve düşüncesini üzerinde toplayacak olan kimselere daimi surette yer bırakılmış olacaktır. Bu bilginlerin emrine, savaşta evvelki millî bütçelerinin nispeti gözönünde tutulmak suretiyle bütün milletler tarafından bir miktar para tahsis etmek lazımdır.

Komisyon, içtimal faaliyetini tam mânasile idrâk edecektir. Bu da, bilimsiyen şeyin kâr düşüncesiyle değil, doğrudan doğruya bahis mevzuu olacak bir sanat uğrunda keşfedileceği demektir. Yüzlerce kimyager, fizikçi ve biyolojist'in çalışmasına elverişli olabilecek kadar büyük bir saray olmuştur. Yüksek dehalardan müteşekkil bir komite de bahis mevzuu değildir. Bu savaşta, Birleşik Amerika kara ve deniz kuvvetleri için lazım olan her türlü teçhizat ve malzemeyi inkişaf ettirmek hususunda araştırma ve inkişaf idaresinin büyük bir muvaffakiyetle tatbik ettiği gibi, yardımcı komiteler de projeleri hazırlayacaktır.

İcatlara baş vurma lâzımdır

Bu sayede yapılacak araştırmaların maliyeti önemli olacaktır. Lâkin bu keyfiyet, elde bir ordu veya deniz kuvveti tutmak yolunda sarfedilen para ile mukayese edilecek olursa, belirsiz bir vaziyet hasıl olur. Eğer biz insanlar; madde, enerji, yaşayan hücre ve tıbbî esaslı bir şekilde göz önünde tutmak istiyorsak, aklı selimle idare edilecek bir organizasyon her sene milyonlarca para sarfetmesi lazımdır. Fabrikatörler, mucitler, mühendisler, fizikçiler ve çiftçiler tarafından derhal tatbik edilebilecek teoriler ve araştırmalar istiyoruz.

Beynelmil bir mahiyet taşıyacak olan böyle bir araştırmadan sağlanacak menfaatleri göz önünde tutmak müşkül değildir. Tıp âleminde elde edilen gayet parlak icatlara rağmen, neze hakkında pek az şeyler bilinmektedir.

Daha birçok meseleleri ele almak mümkündür. Halen, 15 gün sonraki havayı tahmin etmek imkânsızdır. Nebat büyümesi hakkında bildiklerimiz de pek cüzdür. Cyclotron gayet pahalı bir makine olduğu için, henüz belki de bütün bir şehri aydınlatması ihtimal dahilinde bulunan bir yüksük dolusu suyun içindeki enerjili kontrol etmesini öğrenemedik.

İstikbaldeki vazifelerden bir kaç

Tanınmış İngiliz bilgin J.D. Bernal, şimdiki kadar ihmal ettiğimiz vazifelerden birkaçı üzerinde mütala

laa yürütmektedir: «Eğer araştırmalar, esaslı bir şekilde yapılacak olursa, alüminyum, magnezum, beryllum gibi hafif madenleri diğer madenlerin yerine kullanmak imkânı hasıl olur. Böylece, maktne ve diğer tertibatta demir ve çelik kullanmağa lüzum kalmaz.»

Profesör Bernal'ın fikir yürüttüğü bütün meseleler, endüstri araştırmalarının çerçevesine dahil olmaktadır. Bu işle, doğrudan doğruya fen komisyonu meşgul olacak değildir. Fakat, laboratuvarların tatbik edeceği esaslı prensipleri ihtira edeceklerdir. Esaslar tesis edilir edilmez, tabiatı şimdiki kadar çok daha müessir bir şekilde kontrol altına almış olacağız.

Profesör Bernal şöyle diyor:

«Yeni taş devrinden itibaren bütün fen ve teknik'in önyak olduğu şeyler halka, cüzi bir vücut yorgunluğu ile o zamanki ihtiyaçlarını karşılamak bakımından lazım gelen şeyleri sağlamıştır. Fakat bu mimari, henüz bir terakkî kaydetmiş değildir. Modern göçürmalayıcı, sadece eski Mısır mimari tarzının oda itibarile iki kere daha çoğaltılmış şekliyle başka bir şey değildir.» Halbuki, beşeriyet ihtiyaçlarının tam mânasile başgösterdiği bir sırada, insanlık camiasının yeni baştan plânlaştırılması lazımdır.

Kültür mücadelesi

Hürriyet, demokrasi ve daha fazlası için mücadele ediyoruz. Demokrasi'nin imkân vereceği bir kültür için savaşıyoruz. Fen ve teknolojiye dayanacak olan bir kültür, buharlı makine, elektrik makinesi, havacılık, günlük transatlantik, katran kimyası, otomobiller, filmler, kitaplar, mecmualar ve plâstiklerle sağlanacaktır. Endüstri bakımından geride kalmış milletler, bu kültüre olan ihtiyaç bakımından uyanık bir durumda bulunuyorlar. Şimdi, bütün terakkî düşüncesi, teknoloji şartları dahilinde açığa vuruluyor. Böyle olmakla beraber, dünya birliğini kurmak için henüz hükümet adamları, fennî istimal etmiş değillerdir.

Beynelmil bir ordu tarafından idame ettirilen sulh, daimi surette kuvvete dayanır. Bir birleştirici ideal, kuvvetten daha iyidir. Kültür bakımından birbirlerinden farklı olan devletlerin kabul edecekleri bir ideal bütün fen adamlarının besledikleri bir idealdir.

Dünya birliğine yaklaşılmasına mecbur eden sebep, fen ve teknolojinin içtimal nüfuzudur. İnsan kendî ihtiralarından uzaklaşmaz. Teknoloji, şimdiki insan hayatını daha iyi

veyahut da daha fena bir şekle sokacak durumdur. Ekonomik bakımdan dünya o kadar birleşmiş bulunmamaktadır ki, bir memlekette başgöstererek herhangi bir krizden binlerce mil ötede bulunan diğer bir memleket müteessir olmaktadır. Teknoloji sahasındaki inkişaf, petrol, alüminyum, tungston, kauçuk, teneke ve diğer 10.000 malzemeyi gerek savaşta ve gerekse sulhta insan yaşayışına, önüne geçilmez bir ihtiyaç haline getirmiştir.

Asırlardanberi fen adamları, içtimal maksatlarla dayanan sarih ve tâyin edilmiş bir hedefe sahip değillerdir. Bir yıldız, atom ve tazyik altında bulunan bir gaz, bir mikro-organizm başgösterdiği zaman, tımmal bulunmak üzere bir fen adamına yapacağı araştırmalar için bütün masrafları ödeyecek bir kimsenin mevcudiyeti bakımından pek talihli olması lâzımgeliyordu. Sanayinin menfaatleri ve askeri avanta, biyolojiden ziyade fizik ve kimya araştırmalarına istinatetmektedir. Bu yüzden fizik ilimleri, tıp ve ziraatî müstesna tutmak şartıyla biyolojik ilimleri geride bırakmıştır.

Bir dünya fen komisyonu rüya değildir. Astronomi gibi bazı ilimler uzun zamandanberi ve beynelmil bir çerçevede dahilinde organize edilmiştir. Milletler Cemiyeti, sıyaset âleminde muvaffakiyetsizlik, fen sahasında da başarı temin etti. Beynelmil ziraat enstitüsü yeryüzünde hüküm süren hava şeraitine ve mevcut olan hava yollarını haritalaştırmak hususunda birçok hükümetlerin işlerini koordine etmiştir.

Fennî, beynelmil bir çerçevede organize etmek hususunda harb sonu dünyasının şeklini plânlaştıranlar için bahis mevzuu olacak şeyler; elastiki bir araştırma plânı vücuda getirmek, iştirak edecek milletlerden finans denemeleri veyahut yeni bütün sahalarda araştırmalarda bulunmak, geride kalan ilimlere hız vermek ve bu sahada zordan ziyade aklî selime dayanan bir idare sağlamaktır.

Böylece elde edilen fırsata göre şunu ileri sürmek mümkündür. Eğer biz insanlar, bunları yapmak hususunda kâfi derecede elverişli olursak, yeryüzündeki hayatı büyük miktarda inkişaf ettirip korkunç bir şekilde islah edilecek olan ihtiraları süratle meydana getirip insanlığı bir araya getirmek bakımından seri terakkiler kaydederiz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Küçük Cari Hesaplar

"Kumbara,, sız ev, çocuksuz aileye benzer."

1946 yılı İKRAMİYE plânını merakla bekleyiniz!

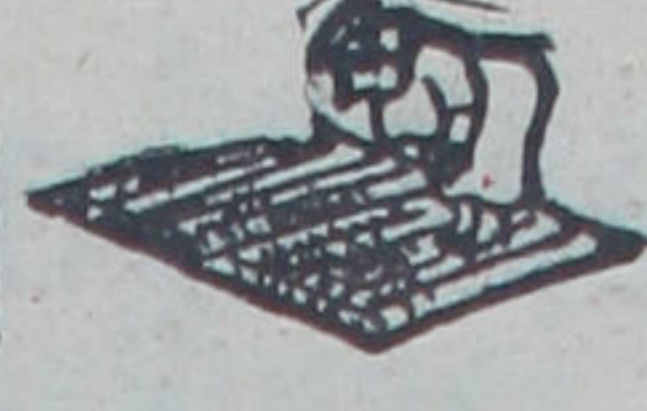
Türk Hava Kurumu Bursa Şubesi Başkanlığından

Bu sene kurban bayramında kurumumuz tarafından toplanacak olan kurban deri ve bağırsakları 12 ekim 1945 tarihinden itibaren 1 KASIM 1945 tarihine kadar 21 gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır.

Verilecek bedel haddi lâyük görüldüğü takdirde ihalesi 1 KASIM 1945 perşembe günü saat 17 de kurum binasında yapılacak olan istekillerin şartnamelerini görmek üzere Ankara, İstanbul ve Bursa şubelerine ve pey sürmek üzere de Türk Hava Kurumu Bursa şubesi müracaatları ilân olunur. (13910)

KÜÇÜK İLANLARI

1 - İŞ ARIYANLAR

LONDRADA OKUMUŞ — Pariste senelerce bulunmuş eski Türkçeye mükemmel vakıf tercüme ve ticari muhaberatı muktedir Türk bayan dolgun maaşla iş istiyor. Akşamda Feska rümuza mektupla müracaat. 731 — 1

TEMİZ BİR AİLE KIZIYIM — Bir buçuk yaşından yukarı çocuk bakıcısı istiyenler için lazım gelen kefaletli verebilirim. Akşama C. T. remzile yazılabilir. 797 —

EMPRİME FABRİKATÖRLERİNE — Raporlu resim, film ve bu husustaki bütün işleri yapacak tecrübeli bir ressam iş aramaktadır. (Akşam'da Ressam ünvanına mektupla). 793

GENÇ BAYAN TÜRK OKUR YAZAR İYİ GÖRGÜYE MENSUP — Akşam kız sanatı devam etmiş yemek pişirmeye son derece meraklı temiz yüksek mevkide tanınmış ciddi 45-50 yaşlarında bayan veya bayan ev idaresini yapmak üzere iyi ücretle iş aramaktadır. Akşamda A. S. E. rümuza mektupla. 739 —

TÜCCARLARIN DEFTERLERİNİ TURAT — Bilançolarını hazırlar. Yüksek Ticaret mezuunu günde bir kaç saat veya bütün gün evhen şartlarıyla çalışır. (Akşam) da S.P. 810 — 1

REFERANS VEREBİLECEK TECRÜBELİ MUAHSİP — Evhen şartları muayyen saatlerde çalışarak kazanç kanunlarına uygun şekilde defter ve bilançonuzu tanzim eder. Akşamda (Uzman) rümuza mektupla. 826 — 1

MUAHSİP ARIYANLARA — Çok tecrübeli bir muhasip günün muayyen saatlerinde meşgul olmak defterlerini istediğiniz şekilde ve usulde ikmal eder. Şişli P.K. 815 — 3

TECRÜBELİ MUHASEBECİ — Muayyen günlerde ticarethane, fabrika muhasebelerini ve kanun defterlerini ve bilançolarının tanzimini uygun şekilde deruhte eder. Akşam'da A. R. 843 — 2

YÜKSEK MAAS — Lisan bilirl orta yaşlı bir mürebbiyeye ile hastabakıcı ve hademe bayanlar araniyor. İsteyenlerin Çağaloğlu Sihat Yurduna müracaatları. 845 —

2 - İŞÇİ ARIYANLAR

DIKIŞI ARIYAN — T. C. tebaasından iyi pijama işçisi bayanlar isteniyor. Vilâyet karısında No. 43 Bn. Umran'a müracaat. 820 —

İTHALAT VE İHRACAT İŞLERİNDE ANLAR — Fransızca bilhassa İngilizce muhaberatı iyi vukufu, bonservisli bir memura ihtiyacı var. İstekillerin Selâmet han 8 - 9 No. ya müracaatları. 811 —

3 - SATILIK EŞYA

TAHTA PARÇASI SATILYOR — Kilosu 5 kuruştan 10 ton tahta parçasını Kerestecilerde teslim toplan satılmaktadır. Taliplerin yeni hal numara 71 de (Mesebe) ye müracaatları. 799

SATILIK — Steuer marka Çaprazlı bir piyano ile Avrupa mali az kullanılmış bir çocuk arabası satılmaktadır. 42509 No. ya telefonla müracaat. 798

GÜZEL BİR FIRSAT — Hiç giylmemiş ve Avrupada dikilmiş İskonsk (Skunks) güzel bir kürk manto sahibi tarafından satılmaktadır. Almak isteyenlerin Moda Mektep sokak 20 No. lu evde görülebilirler. 790

SATILIK BİSİKLETLER — Bir kız, biri erkek, lastikleri yeni iki adet bisiklet satılmaktadır. Müracaat: Göztepe, İhlamur Sk. No. 6. Telefon: 52.95 815 — 1

SATILIK RÖNAR ARJANTİN MANTO — Talimhane Topçular caddesi Asri Ap. No. 18/8. Telefon 85153. Görme istiyenler telefonla randevu alması. 816 — 1

SATILIK ÇOCUK TERAZİSİ — Avrupa mamulâtı çok az kullanılmış çocuk terazisi satılmaktadır. Telefonla 41085 numaraya müracaat. 832 —

ÇOK YENİ — Mükemmel vaziyette bir piyano satılmaktadır. İstiyenlerin bu hafta perşembe, cuma, cumartesi günleri saat 10 dan 16 ya kadar ziyaret etmeleri. Adres: Taksim, İstiklal caddesi Taksim Palas No. 2 838 — 1

4 - Kiralık - Satılık

ŞEHZADEBAŞINDA APARTIMAN — İmar plânına nazaran caddeye nazır 3 kat ve boş teslim beton apartiman acele satılmaktadır. Müracaat Galatasaray Köşe apartımını Emlâk iş müessesesi. Telefon 49010. 801 — 1

BEYOĞLU — Ana caddeye çıkan sokakta: Taksim'de altı katlı apartımın aylık icarı 270 lira fiatı (35) bin liradır. Fazla tafsilât büromuzda verilir. Galatasaray Köşe apartımını Emlâk iş müessesesi. Telefon 49010. 802 — 1

EMLAK İŞ — Kendisine tevdi edilen emlak satışlarını kış mevsimine göre ayarlamıştır. İstifade ediniz. Galatasaray Köşe apartımını Emlâk iş müessesesi. Telefon: 49010. 803 — 1

LÂLELİ CADESİNDE MÜHİM SATIŞ — Beton arme altı katlı beşer oda hol ve mükemmel banyo daireleriyle bir apartımın acele satılmaktadır. İzahat büromuzdan alınabilir. Bina Marmarayı tamamen cücaklar Galatasaray Köşe apartımını Emlâk iş müessesesi. Telefon: 49010. 804 — 1

ÇOK MÜHİMDİR — Yanındaki mahallerinde istifade edilmek üzere alt katı sinema mahallî yapmağa çok elverişli ve hiç bir emlakçının bilmediği altı kat ve dokuz odalı müstemlâtille birlikte otuz metre derinlik bütün konforu halz (asansör, kalorifer, sıcak su) bir apartımın satılmaktadır. Fazla tafsilât bizzat büromuzda verilebilir. Galatasaray Köşe apartımını Emlâk iş müessesesi. Telefon: 49010. 805 — 1

ERENKÖY İSTASYONA YAKIN — Bir mesafede iki buçuk dönüm erazi içerisinde altı odalı köprü bir ev satılmaktadır. Tafsilât büromuzdan verilebilir. Mutavassıt kabul edilmez. Galatasaray Köşe apartımını Emlâk iş müessesesi. Telefon: 49010. 806 — 1

İYİ VE YAKIN — Bir sayfiye yerinde istasyona iki dakikalık bir mesafede 3.5 dönüm işlenmiş, Palmiye, Çam ve çiçeklerle muhat erazi içerisinde yaz ve kış oturmaya müsait bütün konforu halz modern beton altı odalı bir villâ satılmaktadır. Tafsilât ancak büromuzdan verilebilir. Mutavassıt kabul edilmez. Galatasaray Köşe apartımını Emlâk iş müessesesi. Telefon: 49010. 807 — 1

5,000 LİRADAN 500,000 LİRAYA — Kadar emlak almak ve satmak ve lpetek yapmak istiyenler kârlı iş olup devir veya ortak istiyenler Beyoğlu Büyük Parmakkapı caddesi üzerinde köşe başı No. 4 kat 2 Suhulet Emlâk Bürosu Zarif Özalp'a müracaat. Tel: 42396. 297 — 3

KİRALIK KALORİFERLİ YAZIHANE — Bir daire beş oda (üç odaya da ayrılabilir) içiçe iki yazihane ve tek bir oda kiralmaktadır. Müracaat: Alemdar hanı Rihim cad. No. 155 Galata kahveci Yunus. 889 — 5

DEVREN SATILIK — Şişli Abideli hürriyet caddesi 35/1 No. lu her işe elverişli sütçü dükkanı iki Frijider ve sair demirbaşlarla devren satılmaktadır. 749 — 1

DEVREN SATILIK TÛTÛNCÜ DÜKKANI ARIYAN — İşlek yerde olması şart uygun flatie satmak istiyenlerin S. C. remzine gazeteye müracaatları. 794

SATILIK EMLAK ARIYAN — İstanbul her semtinde arsa, ev, apartman, yalı, köşk, dükkan ve sair mülklerini satmak istiyenler «Deney Emlâk» müracaat ederlerse arzularına daha çabuk muvaffak olurlar. Galata rihiminde Kefell Hüseyin han No. 2 Telefon 43840 792 — 7

ACELE DEVREN SATILIK DÜKKAN — Sirkeci Hüdavendigâr caddesi Bozkurt otele altındaki bakkalıye satılmaktadır. Galata Marmara han 3 üncü katta İzzet Belgine müracaatları. 835 — 4

BÜYÜK ARSA ARIYAN — 10,000 M2 veya daha büyüğü araniyor. Deniz kenarında ise ve suyu da bulunuyorsa, bunların ayrıyetinde (N.N.) rümuza altında 176 numaralı posta kutusuna bildirilmesi. 786 —

6000 LİRAYA MAKTUAN SATILIK KÂGİR EV — Tedyatta kolaylık. Beyoğlu Refik Saydam caddesinde 6 oda banyo. 12 - 3 e kadar Galatada Demir han No. 23. 834 —

BANKALAR CADESİ — İle Karaköy veya Bahçekapı - Sirkeci arasında 2-3 odalı telefonlu yazihane ihtiyacı vardır. Galata P. K. 1004 No. mektupla izahat. 822 — 4

KİRALIK APARTIMAN ARIYORUM — Taksim ve Ayazpaşadan Maçka'ya veya Şişli'ye kadar sekiz odalı kaloriferli bir apartımın dairelisi arıyorum. Nisantaşı Hacı Emin sokak Teşvikkiye apartımını 4 No. da bayan Fatmaya müracaat. 819 — 2

KİRALIK SATILIK DÜKKAN — Çağaloğlunda döküthane, atölye, imalâthane, matbaa ve mahrukâtlığı elverişli dükkan satılık veya kiralmaktadır. Vezneclerde Yavuz kitabevine müracaat. 812 — 1

VİLLA ARIYAN — Şişli, Bosphorlu veya Ayazpaşa civarında 6/7 odalı konforlu, bahçeli bir villâ aramaktadır. Satmak istiyenlerin İstanbul posta kutusu 606 adresine tahriren müracaatları. 814 — 4

DENİZE TAM NEZARETLİ — Kelepli, satılık bahçeli ev: Beykozda İshakaga yokuşu Taşocakları, S. No. 8 - 8/1 cumartesi, pazar gezilebilir. Aylık iradı: 45 liradır. Fiatı 8800 liradır. Sahibi Makbule Kadıköy Moda caddesi Sarrafalı S. 12 evde. 821 — 1

SATILIK YAZIHANE — Galatada ticari ehemmiyeti halz mahalde telefon ve mobilyesle birlikte bir yazihane devren satılmaktadır. Saat 12 - 14 arasında. Tel: 40587 müracaat.

KIYMETLİ ARSALAR — Ayazpaşada Cennet bahçesi yanında, Maçkada Yeşil sahada. Beşiktaş tramvay caddesinde hepsi deniz görür, Tepebaşı Yenışehir palas kiraathanesinde Arslan'a müracaat. 825

MECİDİYEKÖYÜ ASFALTIN ÜZERİNDE — Düz erazi içinde küçük bir ev ve yüz kadar meyva ağacı 1772 metre murabbai kıymetli arsa satılmaktadır. Beyoğlu Büyük Parmakkapı köşe başı 4 numara İkinci kat. Suhulet Emlâk Zarif Özalp. Telefon: 42396. 827 — 1

KÜÇÜK EVLER — Şehrimizde tamamın eden Amerikan tip küçük evlerin inşaatında sıra beklemek için istical ediniz. Yirmi günde teslim. Bedeli 5000 liradır. Galata, Altıncı Vakıf han - No. 33 - 34 Bengü şirketi. 836

MODA BURNUNDA — Dentizin bütün güzelliklerine hâkim bir şlr köşeli. Şarkın en güzel villâsı... Bütün asrı tesisat, kalorifer ve telefon. Acele satılmaktadır. Bengü şirketi Galata, Altıncı Vakıf han No. 33 - 34. 837

MAHMUTPAŞA CADESİNDE — 100 ve 102 numaralı dükkanlar ve Balıkpazarı caddesinde 94 numaralı dükkan 6/11/945 saat 12-16 arasında Sultanahmet beşinci sulh mahkemesinde satılacaktır. 833 — 4

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi İlanları

9 işletme müdürlüğünden:

Evvelce salı ve çarşamba günleri seferden kaldırılmış olan yolcu karları İstanbul - Edirne ve Alpullu - Kırklareli arasında 30/10/945 tarihinden itibaren bu günlerde de işleyecektir. (14335)

Maliye Bakanlığında:

Memurin kanununun 4 üncü ve 4353 sayılı kanunun 8 inci maddelerinde yazılı vasıfları haiz ve fiili askerlik hizmetini yapmış bulunan hukuk mezunları arasında müsabaka imtihanı ile 30 lira asıl maaşlı 2 adet hazine avukatı aday alınacaktır.

İmtihan 12 Kasım 1945 günü saat 15 de Ankarada Bakanlığımız baş hukuk müşavirliği ve muhakemat genel müdürlüğünde; İstanbul ve İzmirde defterdarlık muhakemat müdürlüğünde; hukuku medeni, ticaret hukuku ve ceza hukuku ile ceza ve hukuku usulü muhakemeleri ve icra ve iflâs kanunlarından yazılı olarak yapılacaktır.

İmtihanda muvaffak olup ta tâynleri yapılanlar merkezde veya İstanbul veya İzmir illeri muhakemat müdürlükleri emrinde çalıştırılacaktır ve 4353 sayılı kanunun hazine avukat adaylarına tanıdığı haklara sahip ve mükellefiyetlere tabi olacaklardır. İstekillerin bir dilekçe, askerlik ve tahsil vesikaları birlikte yukarıda gösterilen makamlara en geç 9 Kasım 1945 günü akşamına kadar başvurmaları gerektir. (14282)

Yüksek deniz ticaret okulu müdürlüğünden:

1 - Okulumuzda yapılacak ve keşif bedeli 38358 lira 40 kuruştan ibaret tesisat işleri kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur. 2 - Eksiltme 5 Kasım 1945 pazartesi günü saat 15 de okul müdürlüğünde toplanacak Satınalma komisyonunca yapılacaktır. 3 - 2876 lira 73 kuruş olan geçici güvenme İstanbul Yüksek Okullar Saymanlığı veznesine yatırılacaktır. 4 - Bu işe ait evrak şunlardır: Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel ve hususî ve fenni şartnameleri, proje keşif hulusaları. Bunları görmek arzu edenler okul saymanlık bürosuna müracaat etmelidirler. 5 - Eksiltmeye gireceklerin 1945 yılı ticaret odası belgelerini ve eksiltme gününde «tatil günleri hariç» üç gün evvel vilâyet makamına müracaat ederek ehlîyet vesikası alması ve dördüncü maddede yazılı evrakı görüp kabul ettikine dair imzalaması gerektir. 6 - İstekillerin yukarıda sözü geçen belgelerini 2490 sayılı kanunun 32 nci maddesi tarifati dairesinde hazırlayacakları zarflarına koyarak bunları eksiltme günü saat 14 e kadar alındı karşılığında komisyon başkanlığına vermeleri lâzımdır. (13852)

İstanbul P.T.T. Bölge Baş Müdürlüğünden:

1 - Bölgemiz dahilindeki P. T. T. merkezlerinde tavzif edilmek üzere boş kadrolara müsabaka ile dağıtıcı alınacaktır. 2 - İstekillerin ilk okul mezunu olması, 18 ilâ 30 yaş arasında ve Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz bulunması lâzımdır. 3 - İmtihan 22/11/945 perşembe günü saat 9 da Kumkapıda P.T.T. meslek okulu binasında yapılacaktır. 4 - Müsabakada kazananların tavzifleri halinde 15 lira asıl maaş ve devami müddetince 15 lira aylı yardım ve çocuklara da beşer lira çocuk zammı verileceği gibi giyimleri de idareye aitdir. 5 - Yukarıda belirtilen evsafi ve şerati halz istekillerin en geç 20/11/945 salı günü akşamına kadar evrakı müsbiteleri ile birlikte başmüdürlüğümüze müracaatları. (14163)

Deri arttırma ilânı

Türk Hava Kurumu İstanbul vilâyet şubesinden: Kurban bayramında teşkilâtımız tarafından toplanacak deriler pazarlıkla arttırmaya konulmuştur. 7 Kasım 945 tarihine rastlayan çarşamba günü saat on birde arttırılması yapılacak flat değer görülrüze ihale edilecektir. Buna ait şartname her gün şubemizden alınabilir. İstekillerin ihale gün ve saatinde 1500 lira teminatla birlikte yeni postahane cadesindeki 47 No. lu şube merkezine müracaatları. (14127)

Toprak mahsulleri ofisi genel müdürlüğünden:

Ofisimiz doğ kamyonları için 120 - 130 amperlik ve altı voltluk ebont kutulu yirmi adet taze akümülatör derhal teslim şartıyla satın alınacaktır.

İstekillerin birer nümune ile birlikte teklif mektuplarını en geç 5. 11. 945 pazartesi günü akşamına kadar Genel Müdürlük Malzeme Müdürlüğüne göndermeleri ilân olunur. (14285)

Antakya Belediye Başkanlığından:

Harbiye Şellalyelerinde kurulacak olan hidro elektrik tesisiati 45 gün müddetle kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur. Yapılacak iş:

A) Harbiyede Hidro Elektrik tesisiati, B) Harbiye, Topboğazi arasında takriben 33 Km. İlk Yüksek tevettür hattı. C) Antakya Şehir şebekesinin tevsi ve ıslah olup bilcümle malzeme ve makine ile teferuatının temini ile bunların inşa ve montajı dahil işbu vaziyette teslimidir. D) Türbin ve bazı malzeme Belediyede mevcuttur. Eksiltme 4/12/945 salı günü saat 15 de Belediye Encümeninde yapılacaktır. Tekliflerin saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Başkanlığa verilmiş olması şarttır.

Eksiltmeye girebilmek için bu işi yapabileceğine dair Encümenimizce muteber addedilebilecek ve yahut en az 500,000 beş yüz bin liralık buna benzer iş yapmış olduğunu gösterir vesika ile buna merbut bu işi idare edecek teknik kadrolarını gösterir vesikalari ibraz etmek mecburiyetindedir.

İşin muhammen bedeli 1024830 bir milyon yirmi dört bin sekiz yüz otuz lira 22 kuruş otuz teminat 44494 kırk dört bin dört yüz doksan dört lira 91 kuruştur. Fazla malumat almak isteyenler 50 lira mukabilinde proje, keşif ve şartnameyi Belediye Başkanlığından alabilecekleri ilân olunur. (13851)

Kırıkkale Kaymakamlığından:

Kırıkkale ilçesi dispanser dairesi için satın alınacak aşağıda cins ve miktarı ile muhammen kıymetleri yazılı eşyalar açık eksiltmeye çıkarılmıştır. İhale 12/11/945 pazartesi günü saat 15 de kaymakamlık makamında yapılacaktır. Muvakkat teminat miktarları 121 lira 54 kuruştur. Şartnamesini görmek isteyenler her gün çarşamba saatlerinde kaymakamlık makamına müracaatları.

Beherinin muhammen kıymeti

Cins	Adet	Lira	K.
Karyola	3	68	67
Yatak	3	50	00
Yatak çarşafı	6	3	34
Yastık yüzü	6	1	87
Nevresin	6	12	50
Battanlye	3	50	00
Gömlek	6	5	00
Don	6	2	50
Pijama	6	10	00
Havlu	6	3	00
Terlik	3	5	00
Takunya	3	1	00
Kaşık çatal bıçak	9	2	00
Çinko tabak	3	1	75
Kâse	3	1	00
Çaydanlık	2	7	50
Bardağ	3	0	75
Sürahl	3	3	00
Soba	3	35	00
Soba tahtası	3	5	00
Maşa ve kürek	6	1	00
Oturak	3	5	00
Tükrük hokkası	3	2	00
Yazihane masa camı	1	240	00
Sandalya	6	7	50
Adl ağaç sandalya	6	5	00
Eşya dolabı	3	100	00
İlaç dolabı	1	100	00
Sedye	1	60	00

(14462)

Millî Eğitim Basımevi Müdürlüğünden:

Bir kilosunun % 7,5 muvakkat teminat akçesi

Cins	Miktarı	tahmini fiatı	% 7,5 muvakkat teminat akçesi
Demet İpi	300 kilo	365.—	82.18

Açık eksiltme ile şartnamesinin esasları dairesinde satın alınacak olan 300 kilo demet ipinin açık eksiltmesi 12. 11. 1945 pazartesi saat 15 de icra edileceğinden istekillerin yazılı gün ve saatte pey akçelerini birlikte Millî Eğitim Basımevi idare komisyonuna müracaatları. Şartname bedelsiz olarak alınabilir. (14340)

Gölcük Deniz Fabrikaları Genel Müdürlüğünden

Gölcük deniz fabrikaları makine resimhanesi için bir makine ressamına ihtiyaç vardır. Yapılacak imtihanında İlyakati görüldüğü takdirde iyi bir yevmiye verilecektir. Taliplerin Gölcük Dz. fabrikaları genel Md. lüğüne aşağıda yazılı evraklarla birlikte müracaatları.

1 - Nüfus cüzdanı, 2 - Okul diploması, 3 - Bonservis, 4 - İyi hal kâğıdı, 5 - 6 adet fotoğraf

(14161)